

Felvette az arboris és felkészült a redőnyigant jelével

Szentléleknek Hírnöke

HITBUZGALMI HAVI FOLYÓIRAT

*assisi Sz.-Ferencz tiszteletének és III. rendjének terjesztése,
a katolikus vallás-erkölcsi élet ápolására.*

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP ELSŐ NAPJAIBAN.

Főszerkesztő: *Trefán Leonard*, sz.-fer.-rendi áldozár Kolozsvárt.
Társszerkesztők: *Kiss Arisztid*, sz.-fer.-rendi áldozár Budapesten,
Unghváry Antal, sz.-fer.-rendi áldozár Baján.

JÖJJ EL SZENTLÉLEK ISTEN!

Bezárt ajtók mellett, tárva-nyitott szívvel, szomjuhozó lélekkel várták az apostolok, Krisztus tanítványai az erősség és vigasztalás Lelkét. Zúgott a szélvész, földöntuli moraj töltötte be a levegőt, s árvaságuk megvigasztalódott.

Tűz szállott le az égből, a szeretet tüze, mely lángra gyújtotta, lelkesedésre hevítette lankadásra kész emberi buzgalmukat: beteltek mindnyájan Szentlélekkel!

Eljött a várva-várt perc. Az isteni Mester ígérete most is beteljesedett. Az égbe felszálló, megdicsőült Jézus után könnyező szemük most örömben úszott, égő vágytól, szent várakozástól komoly arcukon a vigasztalás édes derüje vonult végig: nem voltak már többé árvák, velük volt a Szentlélek!

Ebben a perczben született meg az anyaszentegyház. Világtörténelmi pillanat volt ez, az emberiség új életének hajnalhasadása. Elérkezett a munka, a fáradságos küzdés ideje, csatasorba állottak az előbb nyulszívü tanítványok, s ők kik a szenvedések elül mint vert sereg futottak széjjel, most minden félelemtől menten hirdetik az evangéliumot minden teremtménynek

Lesznek a gyöngé emberekből hősök, félénk harczosokból edzett karu vitézek, tudatlan halászokból Isten mélyseg tudományának lángszavu apostolai.

És megváltozott e föld színe. A szeretet Lelke velük volt, mely betöltötte őket, s a kopár mezőkön kinyitlak az élő hitnek virágai. Mert a vigasztalás, erősség és szeretet Lelkével betelt tanítványok elmentek az egész világra, hogy szavukra új élet fakadjon, s az emberiség sivár szívére reá-hulljon az isteni béke termékenyítő gyöngyharmata.

Nagy munka volt ez, melyre a bölcsesség Lelke képesítette őket. De nem maradt eredménytelenül. Róma pogány istenei romba dőltek, s a hatalmas czézárook rettegett trónján felépült az anyaszentegyház! Lelki boldogság és megelégedés édes fuvalma hatott át a szivekbe, mint nyári zivatar után a csöndes természetben: isteni béke töltötte be a nagy világ minden zugát.

Új formát, új szellemet öltött minden, az egyed, a család, az emberi társadalom. A Szentlélek átalakító erejének munkája szembetűnő lett rajtuk. A martyrok vére patakokban folyt, a hitvallók, szüzek áldozatának jóillatu tömjénfüstje égbe szállt . . .

Századok multak, századok jöttek azután és sokan, nagyon sokan lettek eszközeivé a Szentléleknek. Tárva-nyitott szívvel, epedő lélekkel, égő vágytól nekipirult arczczal, könnyező szemekkel várták a Szentleket . . .

Jöjj el Szentlélek Isten!

Érezték, hogy szükségük van Reá, s ez az érzet arra kényszerítette őket, hogy szabad kezet engedjenek Neki lelkükben. Hadd hevitsen, alakítson, munkáljon ott!

Önhittségében, elbizakodottságában nagyra növekedett korunk, csak önmagából akar élni. Élni, alkotni, munkálkodni és boldogulni. Csak a földön jár, földet keres, törpe gondolkozással, anyagi érdekekkel. Szárnyai nincsenek, föl-emelkedni nem tud, az erősség Lelke hiába akarná magával vonni szívét, hiába akarná a szeretet lángtüzében fölmelengeti. Holttestekben nincs erő, megfagyott tagokra a tűznek nincs hatása . . .

De jöjj, oh jöjj el Szentlélek Isten! Pünkösöd napján isteni dolgot műveltél. Teremtő Lelked tüzének erejére eloszlott a sötétség, diadalutra indult az igazság, a kevély emberi sziveket legyőzte a hit. Apostolaid, engedelmes eszközeid szavára kibontakozott az emberi szív a bűn kötelekeiből, az ész átnézett a föld borongós ködhomályán túlra is. Meglátta hitének világánál Istent, Istenben fölismerte önmagát. Látni, érezni kezdett világosan, valódi öntudat töltötte be.

Jöjj el Szentlélek Isten! hogy szűnjék a kietlen sivárság most is, hogy ne legyen reménytelen az élet, s a hitetlenség sötét éjjelébe világítson be az isteni szeretet fény-sugára.

Hisz oly szomorú most is a világ képe. Letarolt mező, virágtalan rét, isteni eszmékben szükölködő lelkek . . . Emberek, lelkesedés, élet, isteni szikra nélkül! Enyhülést epedve kereső tekintetünk elrévedez a pusztta tájon, s alig-alig akad a biztató életnek kicsiny oázisára . . .

Tengődő élet ez, lélek, az Isten lelke nélkül. Kínteljes állapot, reménytelen vigasztalással! . . .

Rajta tehát! fel a lobogóval. Szent Ferencz szellemében, lelkében az erősség és győzelem Lelke indult diadalutjára. Apostol volt ő, ha nem is az apostolok idejéből. Telve tüzzel, lelkesedéssel, s mi őt követni akarjuk, hogy teljék meg szívünk örömmel, vigasztalással. Hadd muljék a sivárság, oszolja el a reménytelenség borus köde . . .

Jöjj el Szentlélek Isten!

rd.

Az arany legendából.

— Longfellow. —

Egy reggel egyedül
Vén zárda szürke falai közül
Még vénebb, szürkébb, elhagyottabb
Erdő sötét ölébe ballag
Félálomba fejét lehajtva,
Mig csendes imát morzsol ajka,
Félix atya. Távol, közel
Kedves verőfény terül el
A nyári légben. Lombos fák alatt
Szelíd fényével, mintha csak
Isten békéje vón' a hajnal
Világi gond és fájdalommal.
Lenn a moh aranyszőnyege,
Fenn a fa lengő-ingó ága
A szent kereszt jelét csinálja,
S lombja suttogja: „Benedicite!”
S amerre haladott
Kel édes illata virágnak
Smaragd fünek, kúszó borágnak,
Mely éltető napot
Keresve fut körül-körül.
Minderre nem figyelve elmerül
Vastag könyvébe, a jó szerzetes,
A melyet Szent Ágoston kenetes
Nyelven irt Isten városárul.
És olvas sok dicső csudát ott,
Minőt halandó soh' se' látott;
Mig csüggeteg feje aláhull
S alázatban búsan felsóhajt:
„Hiszem, jó Istenem,
Mi itt megírva van, de oh haj!
Sehogy se' érthetem.”
És im e pillanatban
Édes madárdal csattan....
A fellegekből hófehér madár
Dalolva száll

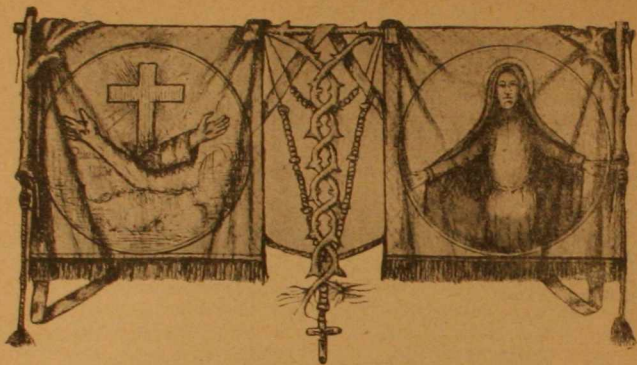
A barna ágra
S zöld lomb alól
Oly vigan, édesen dalol,
Miként ha zengne ezer húru hárfa...
Félix atya könyvét bezárja
És némán, hosszasan,
Örömtől ittasan
Hallgat a kis madár dalára.
Lélegzete eláll, nem
Mozdul, a gyönyör úgy elfogja őt,
Midőn az égi Jeruzsálem
Kitárul ittás szemei előtt.
És angyaloknak csendül lépte im'
Az égi város arany kövein.
Oly örömet
Meggfogná a kis énekest,
De mind hiába!
A kis madárka
Rezzenne száll hegy, völgy felett,
S édes, csudás dala helyett,
Néma csendbül,
Kolostora harangja csendül,
Délzsolozsmára szólítván a
Testvéreket,
Szomoruan haza siet.
Otthon mily változás, nagy Isten!
Keresi a jól ismert arcokat;
De az mind új, mind ismeretlen.
Uj idegen alakokat
Lát ülni a lökgyfa padokban,
Uj hangokat
Hall csengni az imakarokban;
Pedig a zárda helyisége;
A rideg, néma lak,
Sötét, komor falak,
Czellák, torony, sek'estye mind a rég

Idegen egymaga
 A testvérek körében.
 Félix testvér bámulva ott áll.
 S megszólal az egyik atya
 S mond: „Negyven éve, hogy már
 Itt lakom e magány ölében
 Kolostorunk priorjaképen,
 De ez idő alatt
 Én még nem láttam arcodat!”
 Félix atyának vére hül,
 S felel bűnbánatos szavakban:
 „Ma reggel Prima után
 Czellámat elhagyám,
 S az erdőn egyes-egyedül
 Mindig tovább, belebb haladtam,
 Egy kis fehér madárka
 Édes bűvös dalára
 Hallgatva, míg
 Délszolozsmára a toronybul
 Harangok intő szava kondul.
 Azt hittem álmodám csak
 Perczeknek gondolván, amik
 Órák valának!”
 „Évek!” szólal egy hang megette
 Szavát egy természetes
 Tölgyszék öléből így emelte

A zárda legrégebb lakója,
 Egy százados, vén szerzetes,
 Ki e helyen rég idő óta,
 Száz hosszú éven által
 Szolgált Istent hő imával;
 Hű szolgál, jámbor és szelid,
 Félix atyára — ő emlékezik.
 Szól és beszéde oly
 Ünnepies komoly:
 „S-az év előtt, mikorba' még
 E zárdában ujoncz valék,
 Élt itt így jámbor és kegyes,
 Szentséghirében álló szerzetes;
 Félix volt a neve,
 Ez ember ő, annak kell lennie!”
 S haladék nélkül
 A könyvtár poros éjjeléből
 Előkeresnek egy
 Rézkapcsos, öreg, barna könyvet,
 Melyben a jobb életre költözöttek
 Neve hűn feljegyezve volt a
 Kolostor építése óta,
 S abban mindent a vén atyának
 Szavával egyezően találtak:
 „Száz év előtt ezen s ezen napon
 Félix atya korai hajnalon

Elhagyta a szent küszöböt
 S mert vissza többé soh' se jött.
 Holtak közé számíttatott.
 És akkor mind megismerék
 Bűvös, hatalmas erejét
 Égi madár csudás dalának:
 Hogy hangja mellett álmodott
 Őtén az öröklétnek,
 A számos hosszú évek
 Kevés, rövid perczek valának!

A HARMADRENDI TESTVÉREK ÉLETE.

5. A harmadrend kiváltságai és búcsúi.

A) Kiváltságai.

Inden harmadrendi áldozár bármelyik oltárnál misézzen is, oltárkiváltságot bir hetenkint háromszor, ha csak más napra nem eszközöltek ki hasonló kiváltságot. A szent misék, melyek a megholt rendi tagokért mutattatnak be, mindenkor és mindenütt oltárkiváltsággal birnak.

Az apostoli szentszék tekintetbe véve a harmadrendi tagok életkörülményeit, a következő engedményeket tette:

1. Azon harmadrendi tagok, kik annyira el vannak foglalva hivatalos dolgaikkal, hogy az általános feloldozásra kijelölt napon a templomba nem mehetnek, abban más, azon nap nyolczada alatti parancsolt ünnepen, vagy vasárnapon részesülhetnek.

2. Az általános feloldozásban részesülhetnek még az ünnep előtti napon, ha szent gyónást végeznek és az általános feloldozást a lelkiatyától kérik.

3. Olyan helyeken, ahol a harmadrend nincs megalakítva, a pápai áldás helyett (amelyben évenként kétszer részesülnek: husvét és karácsony ünnepén) évenként kétszer, teljes búcsúval összekötött általános feloldozást nyerhetnek a rendi tagok.

4. A beteg, vagy gyengélkedő rendi tagok, ha házulról egy könnyen nem mehetnek el a templomba, öt Miatyánk és öt Üdvözet elmondásával (a pápa szándékára) ugyanazon búcsukat nyerik, mint akik a templomot meglátogatták.

5. Ugyancsak a beteg, vagy gyengélkedő testvérek részesülhetnek az általános feloldozásban és a kijelölt napokra engedélyezett búcsukban azon ünnep nyolczada alatt bármely napon, ha a szokásos feltételeket betartják.

6. A harmadrendiek megnyerhetik mindazon búcsukat, melyek a ferenczrendiek templomait látogató többi hiveknek engedélyeztetnek, azon föltétel alatt, hogy mindazon helyeken, ahol sem ferenczrendi templomok, sem a harmadrendnek nyilvános kápolnái nincsenek, vagy más templom, melyben a harmadrendszabályszerűen szervezve nem volna, a plebánia templomot látogassák.

B) Búcsuk.

Dicsőségesen uralkodó szentséges Atyánk XIII. Leó pápa 1896. július 7-én kiadott brévéjében szent Ferencz atyánk harmadrendjének mindazon búcsukat engedélyezte, melyekben az első és második rend tagjai részesülnek. Ez az engedmény öt évre szólott. Azonban 1901. szept. 7-én kiadott brévéjében ezen búcsukat — melyek a megholt hivekért is nyerhetők — *örök időkre* engedélyezte s a búcsu napjait újólag meghatározta.

I. Teljes búcsuk általában.

Mindazon harmadrendiek, kik meggyónnak és megáldoznak, s a búcsuk elnyerésére megkívánt egyéb feltételeket teljesítik, teljes búcsuban részesülnek a következő napokon:

1. A beöltözés napján.
2. A fogadalom napján.

3. Minden hónapban egyszer, amidőn a konferenciára összejönnek, s az egyház szándékára imádkoznak.

4. Október 4-én szt. Ferencz atyánk ünnepén; augusztus 12-én, szt. Klára ünnepén; augusztus 2-án, vagyis Porciunkula ünnepén; ugyszintén azon szentnek ünnepén, kinek templomában a harmadrend meg van alakítva, ha azt a templomot meglátogatják és az egyház szándékára imádkoznak.

5. Egyszer minden hónapban tetszés szerint választható napon, ha a búcsu feltételeit teljesítik.

6. Ha a tökéletesebb élet után való törekvésből nyolcz napi lelki gyakorlatot tartanak.

7. A haldoklók, ha az Ur Jézus szent nevét akár szóval, vagy ha ezuttal már tenni nem képesek, szívékben segítségül hívják, ugyszintén ha a szentségekben nem részesülhetvén, bűneiket tökéletesen megbánják, s a töredelem jeleit adják.

8. Kétszer egy évben, midőn a pápai áldásban részesülnek, ha csak a pápa szándékára imádkoznak. Az általános feloldozás napjain: Karácsonykor, Husvétkor, Pünkösdkor, Jézus szent's. Szive ünnepén, Szepültelen fogantatás, (decz. 8.) szt. József (márcz. 19.) szt. Ferencz atyánk sebhelyei (szept. 17.) szt. Lajos király, mint a harmadrend égi pártfogója (aug. 25.) és szt. Erzsébet (nov. 19.) ünnepén.

9. Szintén annyiszor elnyerhetik mindazon búcsukat, melyekben azok részesülnek, akik meglátogatják a stáció (álló-más) templomokat Rómában, a Porciunkula templomot, jeruzsálemi szent helyeket, vagy szt. Jakab apostol templomát Komposztellában (Spanyolországban); valahányszor öt Miatyánkot, öt Üdvözetet és öt Dicsőséget a kereszténység javáért, egy Miatyánkot, Üdvözetet és Dicsőséget pedig a pápa szándékára imádkoznak és a szentségekhez járulnak.

10. Végül ugyanazon harmadrendiek, kik a ferenczrendi szent olvasót végzik, t. i. a Szűz Mária hét örömről, hozzáadva egy Miatyánkot a pápáért, teljes búcsuban részesülnek.

II. Nem teljes búcsuk általában.

1. Mindkét nembeli harmadrendi testvérek hét évi kétszer negyvennapos búcsút nyernek, ha azon templomot meglátogatják, melyben a harmadrend meg van alakítva és ott a szentséges atya szándékára imádkoznak és pedig szent Ferencz atyánk sebhelyeinek ünnepén, szent Lajos király, portugalli szent Erzsébet, magyar szent Erzsébet és kortonai szent Margit ünnepein. Ugyancsak hasonló búcsút nyerhetnek szabadon választható tizenkét napon a rendi előjáró beleegyezésével.

2. Valahányszor szent misét hallgatnak, vagy más egyéb istentiszteleten jelen vannak, a testvérek nyilvános vagy magán gyülekezetein megjelennek. Ha a szegényeket vendégül befogadják; a perpatvarokat, egyenetlenségeket megszüntetik; az Oltárszentséget körmenetben ájtatosan kísérik, vagy ha ebben akadályozva volnának, a harangszóra egy Miatyánkot és egy Üdvözetet imádkoznak; ha a kereszténység felvirágzásáért öt Miatyánkot és Üdvözetet mondanak, meghalt rendi tagtársaikért imádkoznak; ha az elhunytat a temetőbe kikísérik, a tévelygőt a jó utra visszavezetik, ha valakit az Isten parancsaira és az üdvösségre szükséges tudnivalókra oktatnak, vagy bármelyiket gyakorolják a szeretetnek felsorolt nemei közül, háromszáz napi búcsuban részesülnek.

Minden egyes, eddig felsorolt búcsuk, kivéve a halál óráján nyerhető teljes búcsút, a tisztítóhelyen szenvedő lelkekre is alkalmazhatók.

*

Teljes búcsuk nyerhetők, a már felsorolt ünnepeken és alkalmakon kívül: Szentháromság vasárnapján, Újév napján, Vizkereszt ünnepén, Áldozócsütörtökön, Kisasszony napján, Gyertyaszentelőkor, Gyümölcsoltókor, Nagyasszony napján, szent Mihály főangyal napján, Őrző angyalok vasárnapján, keresztelő szent János napján, szent Péter és Pál apostolok ünnepén.

Ugyancsak a következő rendi szentek ünnepén:

- B. Odorik hitvalló, az első rendből; jan. 14.
 Sz. Berárd és társai első vértanúk, az első rendből; jan. 16.
 Mariskottii szt. Jáczinta szűz, a harmadik rendből; jan. 30.
 Kontii b. András hitv. a 3. rendből; febr. 1.
 Szt. Péter Baptista és társai vértanuk az 1. és 3. rendből;
 febr. 5.
 Szt. Placenzai Konrád, hitv. a 3. rendből; febr. 19.
 Merici szt. Angela szűz a 3. rendből; febr. 21.
 Kortonai szt. Margit, bűnbánó a 3. rendből; febr. 22.
 Szt. Koléta szűz, a 2. rendből; márcz. 6.
 Bolognai szt. Katalin szűz a 2. rendből.
 Sigmaringeni szt. Fidél, vértanú, az 1. rendből; ápr. 24.
 B. Luchsius, vagy Lucius az első harmadrendi ápr. 28.
 vagy 15.
 Bayloni szt. Paskál, hitv. az 1. rendből; máj. 17.
 Szt. Ivó hitv. a 3. rendből; máj. 19.
 Szienai szt. Bernardin hitv. az 1. rendből; május 20.
 Szt. Ferdinánd király, hitv. a 3. rendből; máj. 30.
 Páduai szt. Antal, hitv. az 1. rendből; jan. 13.
 Brundusii szt. Lőrincz, hitv. az 1. rendből; jul. 7.
 Juliani szt. Veronika a 2. rendből; jul. 9. vagy szept. 13.
 Portugalli szent Erzsébet királyné, a 3. rendből; jul. 8.
 Szt. Bonaventura egyházatya, az 1. rendből; jul. 14.
 Szt. Rókus hitvalló, a 3. rendből; aug. 16.
 Szt. Lajos, tulúzi püspök, az 1. rendből; aug. 19.
 Viterbiói szt. Róza szűz, a 3. rendből; szept. 4.
 Kupertinói szt. József, hitv. az 1. rendből; szept. 18.
 Szt. Elzeár, hitv. a 3. rendből; szept. 18.
 Jézus sebeiről nevezett szt. Mária Francziska, szűz, a 3.
 rendből; okt. 6.
 Szt. Dániel és társai vértanúk az 1. rendből; okt. 13.
 Alkantarai szt. Péter hitv. az 1. rendből; okt. 19.
 B. Delfina szűz, a 3. rendből; nov. 27.
 Szt. Ferencz három rendje minden szentjeinek ünnepén,
 november 29.

Hét évi kétszer negyvennapos búcsút nyerhetnek még a rendi tagok Szűz Mária eljegyzése napján, Sárlos Boldogasszony napján, Boldogasszony bemutatása ünnepén, szt. kereszt feltalálása és felmagasztaltatása ünnepén.

Ime, itt a kincstár szt. Ferencz gyermekei számára! Nyitva áll a jelzett napokon. Kinek nincs szüksége lelki kincsekre lelki gazdagságra? Tőlünk függ, hogy annyiszor és annyit vegyünk belőle, hogy az örökkévalóságban telt kezekkel jelenhessünk meg. És ha már magunkat jól megszedtük a kincsekből, gondoljunk azokra, akik a maguk számára már nem szedhetnek, a tisztítóhelyen szenvedő lelkekre, különösen azokra, akiktől senki sem szokott megemlékezni. Ez is egy értékes kincsünk lesz és bőven meghozza kamatját!

P. Kiss Arisztid.

Páduai Szt. Antal és a szegények kenyere.

PÁDUAI SZENT ANTAL.

— Ünnepe június 13-án. —

ekints csak körül kedves olvasóm. Önmagadban és másokban. Szemlélődjél okos észszel, beható tekintettel. Szükséget, nyomort, szegénységet látsz minden oldalon. Sokszor a kik gazdagok, s kiknek többet juttatott Isten az anyagiakból azok koldusok. Koldusok, nyomorgók a lelkiekben; máskor a kik lélekben gazdagok, megvannak fosztva az anyagi

élet minden adományaitól.

Szükség, szegénység tehát mindenütt van; fölnt és alatt; királyi trónon és az iparüző műhelyében; márvány-palotában és a koldus viskójában egyaránt.

Hogy melyik érzékenyebb szegénység, melyik fájóbb nyomor, azt ugy-e nehezen tudnád meghatározni? A mai ember csak a földieket keresi, az anyagiak utáni törekvés foglalja le szive minden vágyát, lelke minden gondolatát. Ezért töri magát, küzd, fárad az izzadásig, sokszor a kimerülésig.

S mert e tekintetben soha sincs: elég, mert a föld, az anyag, kincs, pompa nem boldogít, űr marad, végtelen űr a szivben. Kielégítetlen kívánalmak, ostromolva föllépő szükségletek támadnak a lélekben, s érezzük, hogy ez a szegénység nagyobb, ez a nélkülözés keservesebb, hamarább könynyeket csal a szembe, nehezebb sohajokat sajtól ki a nélkülözésében nyomorgó kebelből....

És ebben az időben, a lelki és anyagi szükségletek miatt való kinos hánykolódás közepett tűnik fel Isten gond-

viselésének csodálatos jelensége: Páduai szent Antal. Orvos a beteg korágyánál; vigasztaló a testi és lelki szenvedések miatt elcsüggedt ember oldala mellett.

Szent Ferencz atyánk gyermeke, a mi testvérünk ő; kinek iskolája a szerafi atya szellemének, nagy szeretetének iskolája volt. Ebben képződött, növekedett nagygyá, ebből a családból lépett ki a világ elé, mint az Isten kegyelmének hatalmas alkotása. Büszkeségünk nemes önérzetből származott szeretetünk tárgya ő, hisz mi is e családnak vagyunk tagjai!

Szent Ferencz atyánk által Isten így akart segíteni az embereken. Altala küldötte, adta a világnak páduai sz. Antalt. Nevét minden nap hallod kedves olvasóm, s ma már alig van kath. temploma szép hazánknak, melyben nem lenne fölállítva az ő szobra, a mint kedvesen, vonzóan tekint le a körülötte térdeplőkre; ölében, kebelén drága kincsével a kis Jézussal. Mintha Őt akarná mindenkinek odanyújtani, az Ő szeretetéből akarna mindenkit részeltetni. Jóságos szemei legalább ezt beszélnek....

Tény az, hogy Páduai szent Antal tisztelete hatalmas lendületet vett. Gyakran halljuk, a mint őt a *század*, a mai kor szentjének is nevezik. Hm... hm... No és te nem csodálkozol velem együtt kedves olvasóm? Dehogyan nem! Hiszen sz. Antalt mindig tisztelték, még életében is, halála után is, azután is mindig, mindenkor; a szentek tiszteletében nincs divat, nincs felkapottság; sz. Antal nagy szent volt mindenkor, Istennek kedves barátja minden időben.... Tehát ugy-e hogy nemcsak a mai kornak, a mi századunknak szentje ő?!

Hanem hogy ma a villamosság, divat, anyagiasság korában tömegesen járulnak hozzá az emberek, ez csak amellet bizonyít, hogy talán soha sem volt oly nagy a testi és lelki nyomor mint napjainkban, a sokat dicsért, nagyra magasztalt előhaladás, felvilágosodottság korszakában.

Hivők és hitetlenek, katolikusok és protestánsok, embe-

rek, kik máskülönben semmit sem tudnak, mert nem is akarnak a szentek egyességéről: elmennek és leborulnak a nagy szent szobra előtt. hogy általa sükségeikben segílyt nyerjenek.

És ez rendén is volna máskülönben, mert az Urnak utjai kifürkészhetetlenek és soha sem tudjuk, hogy Isten mily uton-módon bilincseli le magához a lelkeket. Világos, hogy sz. Antal eszköz a Mindenható kezében, általa férkőzik a szivekhez, különösen a mai korban, midőn ugy eltávolodnak Tőle az emberek.

A szentek tisztelete, az ő példájuk, életszentségük, erényeik ragyogó fénye más világba emeli az embert. Az elmélkedő lélek kibontakozik a mindennapiság egyhangu légköréből. A szentekkel való társalgás, beszélgetés égbe kell ragadjon; lelki, szellemi emberekké kell tegyen minket.

S valjon tapasztaljuk-e a sz. Antal kultuszának terjedése által ezt a változást?

Nem adok e kérdésre feleletet kedves olvasóm. Rád bízom, tekints körül, s fejtsd meg a tapasztalatból. Gyakorlati, igazán bensőséges, őszinte keresztény életet látsz-e? Virágzik-e az önzetlen, minden anyagiasságtól ment igazi vonzalom Istenhez az ő szentjeiben? Nem tartja-e az emberek legnagyobb része *czél*nak a földi jót, első rendü kérdésnek a *testet*, az *anyagot*? Pedig az anyagi jólét nem *czélunk* e földön, melyért annyira érdemes törni magunkat, *eszköz* az csak, mely segít az örök *czél*, az örök boldogság elérésében. Lényünknek nemesebb része a *lélek*, ezért kell többet fáradni, ezért ha kell áldozatokat is hozni!

S mégis az emberek legnagyobb része *csak* anyagiakért ostromolja szent Antalt; a nyereszkedés, meggazdagodás, önzéssel teljes birvágy vegyül bele az ő tiszteletébe!

Nem, kedves olvasóm, ez nem tetszhetik szent Antalnak, szent Ferencz Atyánk minden földitől megtisztult gyermekének, az anyaszentegyház eszményi lelkületü szentjének!

Nézd az ő képét s azt a kedves jelenetet, melyet folyó-

iratunk bemutat; elmélkedjél rajta . . . Nyomor, nélkülözés van; ifju és öreg, ur és szolga, gazdag és szegény, minden maga érzi szükségeit. Testben és lélekben, anyagiakban és szellemiekben, minden tekintetben. Szt. Antal segít a kis Jézus által, kit karján hord, kinek megsugja bajainkat . . . Kenyeret nyujt: táplálékot a testnek, a lelki élet kenyerét a léleknek. Menjünk hozzá Istenbe helyezett élő hittel, reménnyel, bizalommal. S ha anyagi gondok is suttanak, kapcsoljuk össze azokat a lelkiekkel. Magasztosítsuk eszményítsük magunkban azt, mi földi; az Istenhez való törekvés eszméjével szenteljük meg azt, mi a földhöz hűz, mindjárt nem tapad rá az önérdék sara . . . Akkor szabadban lélegzünk fel, az élet keresztjének terhe nem lesz elviselhetetlen.

Igy lesz az, ha megértjük szent Antalt, s megengedjük neki, hogy mindenekelőtt érzelmeink, életünk góczpontjához, a szivünkhöz férjen. Majd megnemesít, Isten előtt tetszővé tesz ott mindent és mi nem *anyagi, testi*, hanem valóságos *lelki, szellemi* emberek leszünk. Ő is ilyen volt, s azért lett belőle szent, Jézus kedves barátja; azért érdemli meg, hogy tisztelje őt a gyarló ember *igazán*.

Aureus.

ERÉNYISKOLA.

4. Az alázatosság fokai.

z első kapavágást megtettük a fundamentum elkészítéséhez. Sokat, de sokat fogunkizzadni, míg a kellő mélységig eljutunk, mert hát nagy a mértéke az alapozásnak. Sok földet, törmelékét fogunk a mélységből kivetni, míg szilárd talajra akadunk, melyre a keresztény élet nagy, erős épületét építeni akarjuk, hogy se az árvíz, se a vihar meg ne ingathassa!

Alázatosság a hitélet alapja; mélyen le kell ásnunk az elme és szív mélyébe, sok rendetlen indulatot, szenvedélyt, hibát, bűnt kell onnét kidobálni, máskép hitünk, keresztény életünk ingatag épület.

Az első kapavágásnál mindjárt ellentállásra találtunk, kemény tárgyakra akadtunk. Ha jobban megnézzük azokat, hát azt látjuk, hogy kövek azok: a gőgtől megkeményedett elme és akarat. Mind a kettőt az ős-bűn tette oly keménynyé: a kevélység. Igen, a kevélység semmi más, mint az elme és akarat tultergése, megtévelyedése. Mind a kettő tullép azon a működési körön, melyet neki az Alkotó kijelölt. Tehát vissza a körbe! ismerje meg mindegyik, hogy csendes, nyugodt, alázatos munkálkodással töltheti be csak rendeltetését, hogy sokkal szűkebb a kör, melyben mozogniok kell, mintsem erejüket túlhaladó vállalkozásba bocsátkozhatnának. Ez megszegyenítéssel is jár, mert: az Isten a kevélyeknek ellenáll és a próféta által így szól az Úr: még ha a csillagok közé rakod fészkedet, onnét is lerántlak téged! Vissza az alázatossághoz, te elbizakodott elme! Vissza az alázatossághoz, te csökönyös, megátalkodott szív!

Igen ám, de hogyan? Hátha kijelöljük a korlátokat külön-külön mindegyiknek. Megelőző cikkünkben általánosságban foglalkoztunk vele, az alázatosság lényege, mivelta kijelölte azokat. Most részletekben foglalkozunk velök és pedig az elme korlátaival, vagyis az *elme alázatosságával*.

A mi az elmét a kevélységre viszi, az a körülmény, hogy nem ismeri be Istentől, az ő végtelen bölcsességétől való függését. Honnét van emberi bölcsesség? Istentől. Honnét van az értelem fénye? A mint a csillagok a naptól kapják fényüket, úgy az értelem az örök igazság napjától, Istentől nyeri azt. Ha a nap nem világítana a csillagokra, elhomályosodnának, elsötétülnének. Így járhat az elme is, ha Isten megvonja tőle megvilágosító kegyelmét: elborul, elsötétül s a büszke emberi ész kénytelen lesz magát megalázni Alkotója előtt. Az a kis emberi agy mennyire fészkelődik, be akar hatolni Isten titkaiba, véges létére a végtelent akarja megérteni, érzéki létére az érzékfelettieket bírálni. Kicsiny az értelem ezek megértésére és szegény lett volna az Isten, ha csak annyit tudott volna nyújtani, a mennyi a véges, korlátolt emberi elmébe befér!

Az elbizakodott elme tul akar járni az Isten bölcsességén. A tudományban nem ismer megállapodást, végokot. Mily keserű csalódás következik erre, az eredmények mutatják. Ez a törekvés csütörtököt mond, csődöt mond, — a mint ezt bevallották a legliberálisabb elmék. Soha, de soha nem lesz kielégítve az elmének az a törekvése, vágya, mely Istenen akarja tultenni magát. A tudomány *eszköz* az ember kezében. Eszköz első sorban, hogy segítségével *megismerhesse Istent*, mindennek, tehát a *tudománynak is végokát*, nem pedig *cél*. Az eszköz nagyságát az ember munkaerejéhez képest szabja meg az Isten és nem a mi akaratunk szerint. Tovább nem mehetünk, csak a kijelölt korlátokon belül mozoghatunk. Ha elragad bennünket a féktelenség, fájdalmasan ütközünk bele a korlátokba, ott már Isten áll és takarodót parancsol! Ebben az ütközésben össze is törheti magát az ember, ha elvakultságában erőszakossá lesz, mert minél erősebb a támadás, annál erősebb Isten részéről a visszahatás.

Szükséges tehát, hogy az elme belássa az isteni bölcsességgel szemben való semmisségét, alárendeltségét, csak így fog boldogulni, az igaz bölcség forrásából meríteni: »Valamint a földi forrásból nem ihatik valaki, hacsak le nem hajol, úgy Krisztus élőforrásából és a Szentlélek folyójából senki sem meríthet élővizet, ha alázatosan nem akar lehajolni«. (Caes. Arel.)

Mire is lehet büszke az emberi elme? A mi benne is van, Istentől van. A mit tudunk, arra mások, nálunknál okosabb emberek tanítottak. Könyvekből merítettük ismereteinket? Azokat is olvasottabb, képzetebb emberek írták, mint mi vagyunk. Van egy jó, elmés gon-

dolatunk? Ezt sem magunktól találtuk ki, »minden elégségünk az Istentől vagyon«, Tőle származnak a szent vágyak, helyes szándékok és Benne végződnek. Mit dicsekedhetünk tehát? A ki adta, az el is veheti; ha megvonja kegyelmét, élő-halottá válhatunk.

Tehát az elme ismerje be gyenge, gyarló voltát, ez az elmebeli alázatosságnak első foka.

Második foka pedig, hogy az ember tekintse magát semminek, aminthogy valóságban semmi is. Csak eredetünkre tekintsünk vissza, miből vagyunk? Semmiből. Hol voltunk évtizedek előtt, mielőtt még nem születtünk? Sehol. A világ nem tudott rólunk semmit, más emberek már régen éltek, fáradtak, érdemeket szereztek, mikor mi még a *semmiben* voltunk. Az Isten egyszer csak kivett a semmiségből, emberi testből, melynek eredete por, életet adott nekünk, testet adott nekünk, mely szintén csak por és egyszer csak a porba tér vissza. Tehát »mit kevélykedik a por és hamu?« Te excellenciás, te méltóságos, te nagyságos, te tekintetes, te szegény pór, munkás, hivatalnok, por vagy! Por, a mit lábunkkal taposunk, a minthogy rátok is taposnak az emberek, ha a sirban elporladtatok! Hogy ez a por biborba, bársonyba, selyembe, vagy perzsa szőnyegbe, vagy talán csak közönséges daróczba vette magát bele, kinek az érdeme? Mi a por sorsa, ha a ruhába beleveszi magát? Egy nap bottal jönnek és kiverik, kirázzák belőle. Igen, jön a halál, jön mindennap; majd itt, majd ott csinál nagy takarítást. Hát meglátja a biborban is a port, meg a pokróczban is. Kirázza, kiveri belőle, épp úgy, mint a szobatarítók, ki az ablakon vagy az udvarban, nem hagyják a port leülepedni a szobában. Az a kegyelmes por, meg az a felséges por a többi porral szépen összeverődik. Ki ismeri, ki tudja, hogy miből szállt ki? Palotából? Kunyhóból? Csak a sarkó jelzi, hogy egykor ez a por valami *volt*. A cím, a rang, a kötelezettségek megszűntek és csak a számadást nehezítették az örök Biró előtt.

Igen, gondoljuk magunkat semminek és ne valaminek, mert megcsaljuk önmagunkat. Hires emberek, hatalmasok, gazdagok, tudósok vagyunk? Mily szánandó az elme, a mely ezekben tetszeleg magának! Ha az emberek valaminek tekintenek, hirünket, nevünket dicsőítik, érdemeinket elismerik, mily kicsiny körre szorul az emberi nagyság és dicsőség! Egy nagy városban hányan ismernek téged? hányan a vidéken? a megyében? az országban? Európában? a többi világrészeken? A hol hited él, csak az él, személyedet ott sem ismerik, kell, hogy magadat megismertesd vagy hogy mások bemutassanak. Másképp te, *nagy ember*, mint a *semmi* elkeveredel, eltűnsz az emberek forgatagában! Mi az ember, hogy egyáltalán érdemes róla beszélni? Önmagá-

ból, önmagától semmi. Ha meghalt, akkor tudódik ki semmisége. Kiviszik a temetőbe. Ugyan hányan tudják, teszem egy nagy városban, hogy ki fekszik abban a diszes koporsóban? És mily tehetetlenül fekszik ott, gyámoltalanabb egy apró féregnél. Elhangzott a harangszó... egy pár obligát részvétnyilvánítás... azután begyöpösödik a sirhant és végre elmulik az ember emlékezete. Az idő, a legjobb orvos, siet begyógyítani a szivsebeket, a hivatalban, a rangban, a melyben az ember pótolhatatlannak tartotta magát, másokat ültetnek; a tudományos kör elparentálja és mint lenyugvó napra tekint vissza reá és egy másik felkelő napot üdvözöl egyuttal. Fuit, volt, most már csak rothadás martaléka, por és semmi egyéb.

Talán csak a halál bizonyítja az emberi *nagyság semmiségét*, talán csak ez képes kiábrándítani a hiu elmét képzelődéseiből? Nem, megteszi ezt maga az élet. Kiábrándítja az embert a nagyság átka: az *irigység*. Azt mondja szt. Bernát egyháztanító: *Annyi irigység van, a hány embert felülmulunk valamiben*. Igen, az ember csak saját fején szereti látni a babérkoszorút, a másén nem akarja megtűrni. Ha le nem veheti is egészen, vagy megtépi, vagy töviseket szurdal a babérkoszoruba. Példák kellene? Ott van Széchenyi, a legnagyobb magyar. Ezt a szellemóriást nem akarják megérteni, irigylik, gáncsolják, lenézik, üldözik törekvéseit, míg végre a döblingi szomorú házban lelke végleg elborul, felemészti a honfi bánat és önkezével tépi szét azt az életet, mely a magyar hazának fényt, dicsőséget nagyságot volt hivatva teremteni. Ott vannak nagy költőink: Katona, Madách. Elismerés nélkül szállnak le a sirba. Ott van Dante, a ki az emberek üldözése elől a templomba menekül, hogy fájó szívére orvoslást keressen. Látjuk a nagy Kolumbust bilincsekben; bizonyára nem a hála és elismerés rakta kezeire és lábaira. Még egy példa... Konstantinápoly utczáin egy vak koldus könyörög szívet rázó hangon alamizsnáért. Ki ez a rongyos ember? Egykor Jusztinián császár győzedelmes hadvezére. Halljátok, mit mond? »Adjatok alamizsnát a szegény Belizárnak, kit a szerencse felemelt, de az irigység szemeitől megfosztott«.

De nem folytatom tovább. Elég példa ez arra nézve, hogy az ember önmagát semminek tekintse. Azt a fényt, nagyságot pedig, mely őt körülveszi, csak csalóka fénynek, mely hamar elhalványul, álomnak, melyből hirtelen fölkelhetik, tömjénfüstnek, mely a legkisebb széláramlatra szétfoszlik. De legáltalában Izaiás próféta jellemzi: »Minden test széna és minden dicsősége, mint a mező virága; megszárad a széna, elhullik a virág, ha az Ur szele ráfuvall«. Semmiért kapaszkodni, semmiért a valót, az örökkévalóság dicsőségét föláldozni, nem fizeti ki magát. Azért az ember önszemeiben és mások előtt is csak maradjon *semmi*, úgy lesz belőle Isten szemei előtt *valami*! *P. Arisztid.*

SZERAFIKUS SZENT FERENCZ OFFICIUMÁBÓL.

Karének virradatra.

(In coelesti collegio..)

Égieknek dicskarába

*Uj tagot vesz be az éden,
A szenteknek uj virága
Diszlik a szép rózsakertben.*

*A szegénység telkén ültet
Szőlőt ő a kisebb nyájnak;
S kiket maga mellé gyűjthet,
Életökre szent szabályt ad.*

*Ferencz kegyggel illatozván,
Lón alázat mintaképe;
S most az égnek fénylik ormán,
Mint nagyoknak büszkesége.*

*Maradandó gazdagsághoz
Édesget ő szegény nyáját,
Melyet égi lakomákhoz
Tettek nyelve által járat.*

*Jól művelvén, a barázdát,
Dús kalászu markokat hajt,
S hordva gyarló földi álczát,
Rászedi az üdv-irigy fajt.*

*Fénylik élte, tanítása,
Tündökölnék nagy csodái;
Lámpa ő, hogy bárki lássa:
Melyik úton lesz jó járni.*

*Hirdetvén a lelki törvényt
Megtöré a testi gőgöt
A világon s bűnös, önkényt
Onmagát legyőzve, győzött.*

*Nagy királynak fénglakába
Vedd be Mester! tanítványid,
És erősítsd üdv-jogába
Az Ur Krisztus hú szolgáit.*

*Nemcsak a szó, szent példája
Mutatá az égi utat;
S ime, mennyi század állja
Ezt a tettben élő új tant!*

*Kik nyomorgunk e sötétb'e
Hát kövessük csillagunk:at,
S a kegyelmek Atyját kérve,
Minket is dics-körbe juttat.*)*

(1882.)

Imets F Jákó.

) E karének közölve van „Áhítatossági Kalauz a szeraphikus sz. Ferencz atya III. rendje számára, Csik-Somlyón, 1886.” című munkában.
Mi is közöljük a megkezdett Officium teljessége végett.

XIII. LEO PÁPA ÉS SZ. FERENCZ HARMADRENDJE.

...„Akarjuk és amennyiben rajtunk áll, arra fogunk törekedni, hogy a harmadrend mindenütt elterjedjen és az egész földkereksége virágozzék.“ XIII. LEO.

zentséges Atyánk keblét már zsenge korától fogva a szent Ferencz és harmadrendje iránt való szeretet heve melengeté. E szeretet korával nőttön-nőtt és később a harmadrend egyik legbuzgóbb tagjává tette. Midőn pedig perusiai püspökké lett, legfőbb óhaja az volt, hogy a »kedves harmadrend«-et megkedvel-

tesse hiveivel s minél több tagot toborozzon Krisztus tábora, a harmadrend számára. E célból 1871. december 20-án főpásztori levelet küldött szét püspöki megyéje minden községébe, melyben páratlan lelkesedéssel dicséri a harmadrendet. Orvost lát benne, mely a vallástalanság éles törével megsértett társadalom sajtó sebére gyógyírt csöpögtet, miként a XIII. század bajait is megorvoslá. Ugyanezen körlevelében *szentegyházhoz* hasonlítja, mely a világ csalfasága ellen oltalmul szolgál mindenkinek s melynek édes magányában a lélek az égi béke szent nyugalomát feltalálja. Majd *terebélyes fához* hasonlítja, melynek lombjai védelmül szolgálnak a kísértések heve ellen, s mely a társadalom számára a jólét és nyugalom édes gyümölcseit termi.

Mint a fiai szorgalmán örvendő atya fejezi ki örömét a harmadrend dicsőségét terjesztő *lapok* és iratok fölött és egyuttal papjai szívére köti a harmadrend terjesztését.

IX. Pius pápa úgy gondolkozott, hogy ha a harmadrend védnökévé (protectorává) Pecci Joakimot* nevezi ki, a harmadrend egy buzgó apostolt nyer benne. Reményében nem csalatkozott, mert a

* Ez volt szentséges Atyánk neve, mielőtt a pápai széket elfoglalta.

pápa alig nevezte ki Pecci biborost, ennek szemeiben az örömkönnny szívárványa csillogott s örömtelt szívvel sietett a »kedves Assisiba,« hol miután disz-bevonulást tartott, a tömérdek harmadrendi tagból álló gyülekezethez nagyszabásu beszédet intézett, melyet így kezd: »IX. Pius szents. atyától a harmadrend védnökévé neveztetvén ki... nem tudom eltitkolni örömömet... Az ő (szent Ferencz) harmadrendje nekem mindig úgy tűnt fel, mint az isteni sugallat folytán alapított keresztény tökéletesség iskolája, a lelki javak szülője s a vallás és társadalomra oly hasznos intézmény. Midőn ily megtiszteltetés jut osztályrészül, örömömet nem titkolhatom«...

Mielőtt a pápai méltóságra jutna, még egyszer apostolként látjuk működni a harmadrend ügyében. Erről az 1877. decz. 20-án kelt körlevele tanuskodik, melyben papjainak szívére köti, hogy a harmadrend *dicsőségét* — melynek alapítója a szeráf lelkü férfi és Krisztus előtt oly kedves szent Ferencz, s mely rend tagjaiban igen sok jámbor és tudományos embert számlált — a népnek hirdessék: a *könnyen megtartható* rendszabályokat, melyek csupán Isten és az egyház parancsainak hű teljesítésére és a jó cselekedetek gyakorlására köteleznek, törekedjenek közzé tenni és megismertetni hiveikkel s mondják meg nekik, hogy a társadalmi béke és jólét legalkalmasabb előmozdítója a harmadrend. »Tudják meg mindnyájan — mondja tovább a körlevél — hogy akaratum az, miszerint a harmadrend úgy a tagok szaporodása, mint ..a szabályok hű megtartása által nagy és dicső legyen«..

E néhány vonás is fényesen igazolja, hogy szent Atyánk mint püspök egyházmegyéjében a harmadrendnek valóságos apostola és atyja volt. Midőn pedig a pápai méltóságra emeltetett, még odaadóbb buzgalommal működött a harmadrend ügyében. Ime, még egy hónap sem telik el a koronázása után s már is megkezdj apostolkodását a harmadrend ügyében. Midőn ugyanis 1878. márczius 29-én Assisiből egy harmadrendü bizottság tisztegett előtte, a többi közt e szokat intézte hozzá: »A mint az Isten elküldé szent Ferenczet, hogy korának romlott erkölceit a harmadrend által megváltoztassa, meg vagyunk győződve, hogy e rend a legelőnyösebb arra, hogy a világot az Evangelium megtartására terelje.«

Ugyanez évben néhány hó után egy Sallót nevű francia plébánossal a következő párbeszédet folytatta:

- Melyik uton akarsz Franciaországba visszatérni?
- A Loretto-felé vezetőn, szentséges Atyám!
- Jó! első teendőd lesz, hogy menj Assisiba s ott időzz egy kevés ideig. Assisiban minden keresztény szív erőt nyer.

— Szívesen fogok ott időzni szentséges Atyám, de a kellemetlen idő...

— Nincs szó most az időről, mondjad csak harmadrendü vagy?

— Nem szentséges Atyám!

— Menj tehát Assisiba és a szent Ferencz-rendi zárdafőnöknek mond meg, hogy a pápa azt mondja neki, hogy téged vegyen be a harmadrendbe.*

Ezen kívül buzgalma és kegyelele annyira ment, hogy valahányszor e szót: »harmadrend« vagy »harmadrendü« hallotta, mindig dicsérő nyilatkozatát lehetett hallani. Álljon itt néhány példa.

Egy alkalommal a kihallgatáson (audientia) egy lelkipásztor a gondjaira bizott harmadrendűek számára különös pápai áldást kért. Mire a pápa így szólt:

— A szent Ferencz harmadrendü tagjai számára?

— Igenis szentséges Atyám, a harmadrendűek számára.

— Ah! az előttünk mindig kedves harmadrendűek! Igen nagy vigaszt nyújtanak nekünk. Isteni sugallat folytán ez intézményt ismételtén ajánlottuk, mert a harmadrend semmi más, mint a helyesen felfogott keresztény élet. Parancsai könnyen megtarthatók, ugyanis naponkint tizenkét Miatyánk, Üdvözlégység és Dicsőség elmondásából, egy évben kétszeri böjt megtartásából állanak, egyéb kötelességek minden keresztényt egyformán köteleznek.

Ezt hallván a szintén jelenlevő marseillesi püspök, így szólt a pápához:

Szentséges Atyám! méltóztassék szentséged engem ama kegyben részesíteni, hogy szentségedtől az imént hallottakat elmondhassam a püspöki megyémben levő harmadrendűeknek, a kik szintén igen számosan vannak.

— A legnagyobb készséggel, válaszolá a szent Atya — híreszteld mindenütt, hogy Franciaországot a harmadrend által akarjuk megmenteni. A püspöki megyédben levő harmadrendűeknek mond meg, hogy maga a pápa is harmadrendü és minden nap elvégzi miséje előtt a rendszabály által előírt 12 Miatyánk, Üdvözlégység és Dicsőséget. Neked pedig igen ajánljuk a harmadrend terjesztését.

(Folytatjuk.)

Eusebius.

A SZERZETESI INTÉZMÉNYEK HATÁSA A KÖZÉLETRE.

Mindnyájunk érzékét és figyelmét felkeltette az a sok tarka, barka ruha, azok a rokonszenves arczvonások, lesütött szemek, komoly léptekkel, elmélyedve, egyszerűen, szerényen. Amott egy fekete ruhás, fekete övvel, egyszerű talárban, ez bizonyára jezsuita; itt egy mezitlábos, barna ruhában, kötéllel átkötve, ez pedig valószínű a szigorított Ferenczrendből való; emitt meg egy fehér ruhás, szijjal a derekán, fekete köpennyel, ez e dömés szerzetes. De ki tudná mind elsorolni őket?! Ugyan miért vannak ezek? A mily változatos a ruházatuk, ép oly változatos és sokféle a munkájuk! Tudod, ez az evangéliumi mustármag, mely terebélyes fává növekedett, mely táplálja a reászállókat. Fa, melynek számtalan ága és boga, bőséges gyümölcse a szerzetesek megszámlálhatatlan serege, s azon kifejtett munkásság, mely életet adott s adni fog a világnak a jövőben is.

Tekintsünk el ezen intézménytől, mint a jelen korban feltűnő, egyedekből álló — természetes társaságtól, nézzük ezt a maga valóságában, eredetiségében. Alighogy feltűnt az ember, a szép, krisztusi ember a földön, elhangzott az édenben ajkáról az a világra kiható szó: *Non serviam*. És ez a »Nem szolgálok,« megteremtette a bűnt, fölforgatta az egész világot, az emberen meglátszott az állati vonás megszűnt természetében az őszhangzat (integritas), bűn, gonoszság, kifakasztotta bimbóit. Ez iszonyu felfordultság láttára némelyekben meghonosodott az a gondolat: el-el innen míg lehet! s magányba vonult az ember, hogy teljes erejét megfeszítve ellenállhasson a fölszabadult hatalmaknak. Ámde ez még csak köd és fátyol, nem igazi aszketikus, szerzetesi vonás.

Jön a Krisztus, feltűnik a világ Megváltója, ez első szerzetes, övezve a szegénység talárjával, arczán a tisztaság ragyogó fénye, fejét a töviskorona ékesíti s engedelmes egész a kereszthalálig, fölnyitja isteni ajkát: »Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el a mid vagyon,

jőjj és kövess engem. Bizony mondom nektek, a tisztátalanok sem mennek be az Isten országába. Tagadd meg önmagadat és örök élet lesz osztályrészed. Ime a törvények és a cél, mely felé kell indulni annak, ki szerzetes akar lenni. Krisztusi szó volt tehát a szerzetesi élet műsorának a kihirdetője. Alig hangzott el tehát a Krisztusi szó, már is Péter: Mi elhagytunk mindent, mi lesz jutalmunk? — De nemcsak Péter környezetében hangzott fel Krisztus szava, ez kevés lett volna, hanem Kis-Ázsiában is, a római Capitól előtt is, Alexandriában is. És reá zúg az óriási felelet: mi elhagytunk mindent. És e szónak ereje csodákat művelt. — A zsidó Nikodemusok, az alexandriai bölcselők, a római patricziusok vagyonukról lemondanak, nincs többé zsidó, nincsen arab, görög avagy patriczius, egy a megszólító szó: Kristusban testvér! — Eltűnt azonban a testi szemek elől a szerzetesi eszmény, Krisztus fölment az égbe, az a hódító eszme pedig, az egy szív és egy léleknek az eszméje a 300 éves keresztényüldöztetés után hanyatlani kezdett. Alig hogy kilépett a kereszténység a földalatti katakombákból, mindjárt kezdett hideg, langyos lenni a Krisztusi elvek iránt, szóval megszűnt igazi szerzetes lenni. Eltekin-tett attól: szentté tenni, széppé, Krisztusivá önmagát is, másokat is. Már pedig ezt tűzte ki célul Krisztus, az első szerzetes, ezt hagyta hátra örökségül, ezt tette egyházába, ezt a kolostori élet bensejébe s ezt kell művelni, ápolni annak, ki utána indul, sőt tökéletesen követi.

A boldogság megalakítására, a testi s lelki üdvözítésre és boldogításra kétségkívül munkára van szükségünk és pedig igazán hősie munkára ám! S ime e hősie munkát teljesítik a szerzetes rendek. Nevelni, tanítani, művelni, ápolni, életet adni testileg, lelkileg, ez az ő mesterségük kezdettől fogva a mai napig. Alig lépett ki az egyház a katakombákból, alighogy felépítette egyszerű kupolás templomait máris enyhe ligetek, sűrű vadonok közepette, sziklabarlangokban önsanyar-gató remeték vonulnak félre a világ zajától, ima, böjt, munka által dicsérik az Urat. Feltűnik a thebái Antal alakja; a példa vonz s szá-zak, ezrek követik s Pachomius alatt összesereglenek s alapját vetik a zárdai életnek. Mindenütt élet; vidám, áhitatos zsolozsma tölti be a pusztákat s a rengetegek vadonjait, mindenfelé munkásság, ker. élet. A hová lábukat betették, mindenütt haladás, fejlődés, jólét mutatko-zott. Az ő munkásságuk korszerű és korszakalkotó valami. Az isteni gondviselés akkor s oly irányban és munkásságban rendelkezik a szerzetesi intézménnyel, mely teljesen az illető kornak megfelel. Ép azért a kor szükségéhez képest változtatták törekvéseiket: egyszer a földet művelték, másszor a tudatlanokat oktatták, majd a bűnösöket javították, a szerencsétleneket vigasztalták és a nyomort enyhítették.

Helyesen jegyzi meg az angol történetíró Maculay: Jó volt, hogy a tudatlanság és erőszak korában nyugalmas zárdák és kertek voltak, melyekben a béke művészeit gyakorolni lehetett; a hol a szemlélődő természetűek, menhelyet találhattak, hol egyik barát Virgil Aeneisse másolatával foglalkozhatott, a másiknak Aristoteles Analysissei fölött lehetett elmélkednie, hol az, kinek a művészetre volt hivatása martyrologiumokat festhetett, vagy feszületet faraghatott, s hol a természet-bölcselet kedvelője kísérleteket tehetett a növények és ásványok tulajdonai körül. Ha ily menhelyek nincsenek itt amott elszórva a nyomorú porság és az arisztokraczia várai között, az európai társadalmat csak teherhordó és ragadozó állatok képezik. (Anglia tört. Csengery.) A művészet, tudomány, ipar nemde a vallás által megteremtett helyeken virágoztak? Méltán mondhatjuk Európa felét ők tették lakhatóvá. Ők őrizték meg a tudomány, művészet remekeit és termékeit az utókornak. Az ő iskolájuk a kereszténységnek éléskamrája volt, melyből életet, nevelést, oktatást nyert. Ha végig vonultatjuk őket századokon keresztül, azt tapasztaljuk, hogy az ő működésük korszerű és ép ez időszerinti rendeltetésük, az isteni Gondviselésnek csodaszerű működése. Ha a keresztény munkásság s az oktatás, tanítás módjára volt szükség, föltűnik szent Benedek és alapját veti a híres Benczésrendnek, mely nemsokára világtörténeti tényezővé küzdte fel magát. E szerzet az, melynek Európa műveltségét köszönheti. Ha pedig az anyanyelvűség megmérhetetlen tengere háborgott s hányt, vetette fodros hullámain, előlép az erények őserdeje, a szegény és alázatos Szeraphi Ferencz és megköti a XIII. század anyanyelvűségét kordájával. Mikor felkelt az eretnekség szele, hogy összetörje Péter sajkáját, fellép egy Domonkos és az eretnekség szele lecsillapul. Midőn pedig a vallási tudatlanság s ebből származó hitközöny ütötte fel fejét, fellép egy Loyola Ignác, följánlja kardját a szent Szűznek, bucsut vesz a katonai élettől és alapját veti a híres Jézus-társaságnak. Hogy mily sok jót s hasznost tett és tesz ezen társaság itt, szükségtelen elbeszelnünk. Legyen szabad mégis az istentagadó Voltairnak szavait idéznünk: Nincs nagyobb képtelenség, mint erkölcsi puhaságról vádolni azon férfiakat, kik Európában a legszigorubban élnek s Azsia és Amerika határain a halált keresik. Mit szóljunk a chinai, amerikai, afrikai missiókról, kiknek a munkája? A szerzeteseké! Kik, nemes, önfeláldozó hősiek lélekkel távoznak ez idegen helyekre s itt egész nemzetet, egészen műveletlen törzseket nyernek meg Krisztusnak, társadalomnak, kulturának. És mit szóljunk ama számtalan szerzetesi intézményről: a sok férfi és nő congregatióról, arról a sokféle működésről? Sokat, nagyon sokat lehetne beszélni.

A tudomány, művészet ugyebár azok a tényezők, melyekre az állam, a társadalom s a közélet ereje nehezedik. Kik őrizték és ápolták ezeket? Kétségkívül a szerzetesek? A zárdák csendes falai közt volt elhelyezve az a derengő s folytonosan világító láng, mely bevilágított a barbárság sötétjébe. Bármily téren keressz, mindenütt megtalálod őket, mint a tevékenység, tudomány, egyszersmind a megtestesült szeretet embereit. Aquinói Tamás, Duns Skót János új rendszerek alapítóivá lesznek a hittudományban. Tamás medret vájt a keresztény bölcsészetnek, utat tört a tudománynak. — Nagy Albert, Bacon Roger a természettudománynak elsőrendű csillagai. A hittudomány és bölcsészet, természettan és művészet terén új rendszerek és törvények, új izlések, igazságok és tünemények felfedezőit tiszteljük e szerzetesekben: »Kezdve az astralis sphairák járásának számitásától egész a vegytanig s az óráig vagy akár a puszkaporig.« — (Ipolyi A.)

Mi magyarok, mi éreztük és érezzük igazán az ő áldásdús működésüket. Nincs egy levél történelmünkben, mely az ő tevékenységükről ne beszélne. — Vessünk csak egy komoly pillantást hazánk ezeréves történelmébe. Történelmünk fakultabb levelei nemde a következőkép beszélnek. Ezerévvél ezelőtt Meotis ingoványain, Don és Volgán keresztültörtet egy csapat, ott a vereczkei szoroson keresztül tör magának utat és a Kárpátok hegykoszoruzta vidékein, valamint a Duna és Tisza arany kalászszal ékesített rónáin telepedik le, magával hozva a természeti embernek mezét, buzogányával nyerseségét, harci ösztönével durvaságát, életmódjával nomád természetét, táltosaival pogány jellegét. Harci vágyától ösztönöztetve a már művelt nyugatot támadja meg, de a nyugat által leveretve, szomoruan tér vissza hazájába, fényesen látja igazolva, hogy harci vágy, kopja, buzogány, hadur nem elég, még kell valami a fenmaradáshoz, az existentiához: a kereszt, a kath. hit, tudomány, műveltség, vallás, a természeti embernek levetközése s a kegyelmi embernek, a Krisztusinak felöltése. S ime lássátok mi történik? Megjelenik néhány ember hosszú talárban, vértanui jellemmel fölfegyverkezve, azt mondja: »Mi szegény Benczés-szerzetesek vagyunk, missiót tartunk, meghódítjuk Magyarországot Krisztusnak s megtérítjük a magyarokat az egyháznak, a jólétnek alapvetői vagyunk.« Elvetik az evangéliumi magot, beszélnek kath. hitről, Krisztusi életről és szavukra kezdik a pogány oltárokon kioltani a tüzet, a pogány nyerseség, vadság megtörik, haduristenüket nem tisztelik többé. A magyar Sion ormán felragyog a kereszt, mindenfelé jólét, boldogság, műveltség és a nemzet királyával együtt Krisztus követője lesz. — A magyar felfogta ez áldásos működést,

örömmel engedett helyet, működési tért, kedves szerzeteseinek, mert tudatában volt annak, hogy ők »barátai«, jóakarói, résztvevői örömben, búban egyaránt.

És az ő vezetésük mellett ember lett a magyar a szó teljes értelmében, a kath. elvek a legnemesebben, legfenségesebben virágoztak ki rajta. De nemcsak a békében, hanem a balsorsban is, s itt leginkább megmutatták, hogy igazán barátai a népnek. Mikor a fanatikus török megsemmisítéssel fenyegette hazánkat, hatalmas szónoklataikkal valóságos heroszszá varázsolták katonáinkat, kik vért, életet bátran áldoztak, ha kellett Istenért, királyért, hitért, egyházért. Ismeretes előttünk a kis Tomori alakja; örökké emlékezetes Kapisztrán János ferenczrendi szerzetcsnek Nándorfehérvárnál kivívott győzelme. Midőn az eretnekség szelleme vivott harcot a kath. egyházzal, ismét szerzetesek azok, kik erélyesen vivják meg a harcot egyházunk elleneivel. Ott van Marchiai Jakab szintén ferenczes szerzetes, ki maga 70.000 eretneket vezet vissza Krisztushoz! Ott van a magyar biboros Ciceró Pázmány Péter, ki hatalmas röpirataival védi Péter sziklavárát! Komoly tudásukkal, áldásdus működésükkel, szigoru életmódjukkal mindenkinek figyelmét magukra vonták, s ép ezért nem is csoda, ha köztiszteletben részesültek. A pápák komoly egyházi ügyek elintézésével bízták meg őket; a fejedelmek szívesen látták királyi udvarukban a szerény szerzetest, a legnagyobb készséggel fogadták tanácsaikat az országos ügyek elintézését illetőleg. A nép örömet bízta rájuk gyermekei neveltetését. A hivek szorgalmasan látogatták templomaikat, hogy hallhasák keresetlen, szemléletes és megrázó beszédjeiket. Milyen volt a magyar nép az ő vezetésük alatt? A családi szentély ragyogott az erények ragyogó sugaraitól; mily bátor, harczias volt a háboruban, ép oly szelidlelkű, nyájas, engedékeny és hön szerető férj volt a családi körben; a mily szigoru és önmegtágadó önmagával, ép oly lovagias, nagylelkű mások iránt; ugy hogy igazán elmondhatta önmagáról: »Járjatok be minden földet, a melyet az Isten megteremtett, nem akadtok bizony bizonyára a magyar nemzetnek a párjára.«

Most a dicsőséges XX-ik század hajnalán, most is találkozunk velük mindenütt, hol nemes munkáról, nemzetünk jólétéről, egyházunk, kedves hazánk felvirágoztatásáról van szó. Céljuk most is az, önmagukat, másokat boldogítani, segíteni, emelni testileg ép ugy, mint erkölcsileg! Majd mint fáradhatatlan, ügybúgó tanárokkal találkozunk velök, majd mint gyóntatóatyák, missionáriusok, hitszónokok irányítanak bennünket örök célunk felé; egyszer a betegek ágyánál adják a gyógybalzsamot, másszor az árvának, éhezőnek nyújtanak kenyeret. Ime ilyenek ők, a szerzetesi eszménynek, Krisztusnak a követői!

Itt felesleges, egészen szükségtelen a dicséret, itt a tettek úgy is hangosan beszélnek, hangosabban, mint akárhány ajak. Láttuk őket e néhány vonásban lerajzolva, meg is ismertük működésüket! Már most mit tanulunk az ő életükből? Egy igazságot: Imádkozzál és dolgozzál! E két dologra terjeszkedik ki az ő működésük. Imádkozni az Istenhez, dolgozni magad, felebarátod javára. E két szóban van lerakva az isteni gondolat szerinti embernek örök törvénye, melynek teljesülését hol látjuk leginkább? A kolostori csendben, a zárdák falai között, a szerzetesi iskolákban, templomokban stb. Jól mondá egy rationalista tudor: »Üzzétek ki őket e világból és nem találtok erélyes embert, oda lesz a hősi példánykép, beáll a barbárság éjszakája.«

Ők voltak a hagyomány hordozói, a kultúra mesterei, a tudomány szövétnekei, az igazság tanítói, megtestesült charitas, élet, minden! Félre e ferde magyarázatokkal, a félszeg felfogásokkal; ha az érdem és páratlan munka által szerzett koszorút nem adjátok nekik, legalább az elismerés hangján szóljatok róluk!

Basilius.

Az ima a lélek mindennapi kenyere, a szellemnek lélegzése, az égből földre alányuló aranyláncz, melyhez szorosán kell ragaszkodnunk, ha a kísértések hullámaiban elveszni nem akarunk.

Ar. sz. János.

Szüz Anyámhoz.

Szeretett szüz Anyám! a mosolygó égbolt
Lelked hasonmása! az is olyan szép volt,
Nem volt benne árnyék . . .

Járjam be százszor is bár az egész földet,
Oh Hozzád hasonlót, oh ily Szüzet többet
Sohase találnék!

Szüzi tisztaságod, mint az üde liljom . . .
Mely hogy ártatlanul díszeskedni birjon,
Kerüli a szennyet . . .

Te is megőrizted kebled szüzi szirmát,
Ez nyéré az Isten égi kegyeit rád,
Ezért kedvét lelted.

Alázatos Lényed, olyan kedves, szende,
Mint az ibolyácska, „a mely lenn a kertbe“
Elbukik szerényen . . .

Kedves illatával fölülmulja társít . . .
Sokkal kedvesebb, mint a művészi pázsít,
Mely diszelve kevélyen.

Szivedet hevíti az áhitat lángja,
Mely ha tüzsugarit énreám bocsátja,
Szívem égni készül . . .
Szemeimből forró könyecseppek peregnek,
A hű áhitatnak, igaz szeretetnek
Őszinte jeléül! . .

Szeretett jó Anyám! szent Fiadat kérjed,
Hogy hűen kövessem e három erényed . . .

Ez szívem imája . . .
Buzgó követésed megnyitja a mennyet,
Hol lelkem az Atyát, Fiut és Szentlelket
Mindörökkön áldja.

P. Manó.

FIORETTI DI S. FRANCESCO.

(Szent Ferencz virágos kertje.)

XXI. Fejezet.

A szentséges csodáról, melyet szent Ferencz művelt, mikor megjuhászította a gubbíói vérengző farkast.

Az időben, mikor szent Ferencz Gubbio városában tartózkodott, Gubbio környékén egy igen nagy, félelmetes és vad farkas ólálkodott, mely nem csupán az állatokat szakgatta széjjel, hanem az embereket is fölfalta. Gyakran egész a falakig jött s a lakósok, a félelem miatt akárcsak háboruba mentek volna, fegyver nélkül nem merték elhagyni a várost. És még így sem menekedett meg, a ki egymagában találkozott vele.

A farkastól való félelem oly nagy volt, hogy végre senki sem bátorkodott a falakon kívül mutatkozni, a miért is szent Ferencz, a gubbíóiak iránt való szánalomtól indítatva elhatározta, hogy fölkeresi az ordast, jóllehet a polgárok erről őt lebeszélni igyekeztek. Istenbe helyezte teljes bizodalmát, keresztet vetett magára s társaival kivonult a városból. A többiek kissé húzódoztak, azért szent Ferencz egyedül ment a farkastanya felé. És ime, egész sereg polgár szemeláttára, a kik jöttek, hogy tanui legyenek a csodának, ama bizonyos farkas tátott szájjal egyenest szent Ferencznek rohant és a mikor már csak pár lépésnyire volt tőle, a Szent megjelölte a kereszt jelével, magához intette s ezt mondá neki:

— Gyere ide, farkas testvér! Krisztus részéről parancsolom, hogy se nekem, se másnak ne árts!

Csodálatos dolog! Rögtön, a hogy szent Ferencz a kereszt jelét a levegőbe írta, a rettenetes farkas befogta száját, megszűnt rohanni, teljesítette a parancsot, megjuhászodva kullogott, mint egy bárány s szent Ferencz lábaihoz borult. Ekkor a Szent így szólott hozzája:

— Farkas testvér, te sok kárt okozol ezen a vidéken! Nagy gonzságot műveltél, mikor elpusztítottad és megölted Isten teremtményeit az ő engedelme nélkül, s hozzá nemcsak az állatokat szakgadtad széjjel és faltad föl, hanem meg merted ölteni és széjjel merted tépni az Isten képére

teremtett embereket is. Ennek okáért, mint a leggaládabb lator és gyilkos, érdemes vagy az akasztófára. Mindenki vádol, panaszkodik reád és ellenséged az egész város. Ám én, farkas testvér, békét akarok szerezni közted és ezek között olyképpen, hogy te ezentul nem bántod őket, ők meg megbocsátják a multban véghezvitt gonoszságaidat és sem ez emberek, sem a kutyák nem üldöznek többé.

A mint e szavakat mondotta, a farkas testmozdulataival, farkcsóvállgatással, szemhunyorogatással, fejének meghajtásával jelezte, hogy elfogadja az ajánlatot és a föltételhez igazodik. Ekkor szent Ferencz megismételte :

— Farkas testvér, minthogy kedvedre van ezt a békét kötni és megtartani, ígérem, hogy a míg élsz ellátásodat e város embereivel megadatom néked, hogy a jövőben ne éhezze, mert jól tudom így is, hogy éhségből követtél el minden rosszat. De a mikor kieszközlöm ezt a kegyet, akarom, farkas testvér, hogy viszont megfogadd, hogy nem teszesz kárt többé sem emberben, sem állatban Igéred?

A farkas bólintott egyet s ezzel nyilván jelezte, hogy igéri. Szent Ferencz mondá :

— Farkas testvér, kívánom, hogy — megnyugtatásomra — bizonyosságot tégy nékem ez ígéretedről.

És, hogy bizonyosságot nyerjen, szent Ferencz előre nyujtá kezét, a farkas meg fölemelte jobb lábát és gyöngéden szent Ferencz tenyerébe tette, ezzel nyugtatva meg őt úgy, a mint tőle tellett. Ekkor mondá szent Ferencz :

— Farkas testvér, parancsolom a Jézus Krisztus nevében, hogy tüstént velem jöjj s mitől sem tartva menjünk együtt megpecsételni ezt a békét az Isten nevében.

És a farkas engedelmesen ment vele, mint valami szelid bárány, a minek láttára a polgárok nagyon elcsodálkoztak. Az ujság hire hamarosan elterjedt a városban s a ki csak tehette, férfiak és asszonyok, nagyok és kicsinyek, fiatalok és öregek a piacra tódultak, hogy lássák a farkast szent Ferenczczel. Mikor pedig az egész lakosság már együtt volt, szent Ferencz magasabb helyre állott, predikált nekik s egyebek közt azt mondta, hogy ilyes dolgokat és szerencsétlenségeket a bűnök büntetésekül enged meg az Isten és hogy a farkas garázdálkodásánál sokkal nagyobb veszedelem a pokolnak a lángja, mely örökké gyötri a kárhozottakat. Mert a farkas csak a testet ölheti meg s mennyivel inkább kell félni a pokol torkától, mikor már egy kis állatnak torka is rettegésben és rémületben tart ily nagy sokaságot. Térjetek tehát vissza, kedveseim, az Istenhez, tartsatok méltó bűnbánatot s az Isten megszabadít benneteket a jelenben a farkastól, a jövőben a pokol tüzétől.

A predikáció után mondá szent Ferencz:

— Halljátok testvéreim, farkas testvér, ki itt áll előttetek, megígérte s szavát adta nékem, hogy békét köt veletek s nem bántja soha semminemű jószágotokat, ha ti a magatok részéről viszont megígéritek, hogy minden szükséges eleséggel ellátjátok és én kezesem leszek, hogy a békeszerződést szigorúan meg fogja tartani.

Erre a nép egyhangulag megígérte, hogy a farkast állandóan táplálni fogja. És szent Ferencz mindnyájok előtt mondá néki:

— És te farkas testvér, ígérd, hogy a béke szerződést ezekkel megtartod és nem bántod sem az embereket, sem az állatokat, sem egyéb teremtményt?

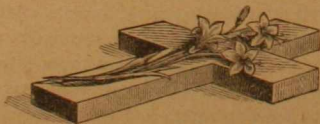
A farkas letérdelt, meghajtá fejét s a mint csak tudta, testének farkának és füleinek könnyed mozdulataival jelezte, hogy a szerződés minden pontját megtartja. Mondá szent Ferencz:

— Farkas testvér, akarom, hogy a mint nékem ez ígéretet illetőleg a kapun kívül becsületszavadat adtad, úgy itt is tégy bizonysgot az egész népség előtt fogadásodról s arról, hogy nem fogok csalódní, a mikor néked ígéretet tettem s érted jótállást vállaltam.

Ekkor a farkas fölemelte jobb lábát és szent Ferencz kezébe tette. S most e cselekedet s az előbb elmondottak oly nagy örömet és elragadtatást okoztak a népben, hogy a szent iránt való tiszteletből is, a meglepő csoda és a farkassal kötött szerződés miatt is mindnyájan egetverő kiáltozást vittek véghez, magasztalva és áldva Istent, hogy hozzájuk küldötte szent Ferenczet, ki érdemei által megszabadította őket a kegyetlen vadállat torkából.

Ezután ama bizonyos farkas még két évig éldegélt Gubbióban, szeliden házról-házra, küszöbről-küszöbre járva, a nélkül, hogy bárkinek ártott volna, s a nép kegyesen táplálta. Az utczákon és házakban való jártában-keltében pedig egyetlen kutya sem ugatta meg sohasem. Végre két év múltán, farkas testvér végelgyengülésben kimult s a lakók nagyon sajnálták, mert a mikor őt jámborul bandukolni látták a városban, jobban visszaemlékeztek szent Ferencz szentségére és erényeire.

Olaszból fordította: *Kóposi József.*

KOLOSTOROK RÓMÁBAN.

Nincs a földön város, melynek annyi kolostora volna, mint Rómának. A hány valamire való rend csak van, az mind képviselteti magát vagy rendfőnöke, vagy anyaháza vagy legalább egy rendháza által. És vannak kolostorok, melyek története messze visszavezet a közép korba... abba az időbe, midőn a világhoz való ragaszkodásnak kapcsait szétzaggatták, az önzést Isten kincseinek gyűjtésére fordították, a gyalázatot Krisztus dicsőségében való részvételnek tartották és összes tehetségeiket, művészetüket, költészetüket az oltárhoz állították és az evangélium újra otthon volt a földön...

Nézzünk körül.

Első helyen állanak a *benczések*. Miután XIII. Leo végrehajtotta az egyesítés nagy művét és a primás-apat személyében az egész rendnek egységes vezetőséget adott, megalapította a fiatal benczés-növendékek híres collegiumát és az Aventinus tetején szt. Benedek rendjéhez méltó hajlékot adott nekik. *San-Anselmo*, e hatalmas épület, mely milliókba került, nagyszerű arányaival és merész méreteivel méltón állja meg a helyét Monte-Cassino és Subiaco világhírű kolostorai mellett. Büszkén emeli égnek karcsu szép tornyát a templom, a román stílus e legújabb remeke, hozzásimulva a hatalmas intézethez, mely legutolsó részleteiben is stilszerűen kidolgozva Róma egyik legszebb monumentális alkotása. Minő életre kelt az a csendes Aventinus! Decius, Heliogabal thermáinak komor romjai, Diana templomának, Fanna berkének porladozó márványa, a szörny Vitellius kísértő szelleme nem merenghetnek már zavartalanul a fényes mult letűntén. Hová művészek és költők sereglettek egykor, hogy Minerva márványtemplomában dicsőítsék a pogányság félisteneit, ott most szt. Benedek fiai gyűlnek össze, hogy a keresztény hit és költészet virágaival, a keresztény művészet és tudomány alkotásaival magasztalják az igaz Istent. 1895-ben vonult ide az első primás-párt P. Hemptinne Hildebrand csaknem száz ifju benczéssel, lelkes ifjak mind, köztük néhány magyarral, kik kitűnő tanáraik vezetése alatt bajnokai legyenek rendjüknek és Egyházuknak. S. Anselmo nemcsak XIII. Leo bőkezűségét hirdeti, hanem fényes bizonyítéka annak is, hogy szt. Benedek rendje máris érzi azt az erőt önmagában, melyet az egyesítés korszakalkotó munkája tagjaiba öntött.

S. Anselmo mellett a benzéseké még szt. Pál kolostora a városon kívül és S. Callixtus Trasteverében. Szt. Pál kolostorának szerzetesei őrzik a nagy világapostol, szt. Pál sírját. Hajlékuk kedves kis képe a középkori kolostoroknak. Hires udvarukat csinos kis csavart oszlopos, mozaikkal ékes folyosók segítyezik. Itt gyűlnek össze, innen vonulnak be apátjukkal a szerzetesek sz. Pál sírjához, a hol nap-nap után eléneklik sajátos choralis miséjüket, mely igénytelen, de bensőséges, mint annak az élete, a kit alapítójuknak tisztelnek. Szt. Pál kolostorának lakói a monte-cassinói anyaházhoz tartoznak; nyáron, ha a tikkadt levegő kiállhatatlanná teszi szt. Pál környékét, bevonulnak a városba S. Callixtus kolostorába, melynek kedves kápolnájában ismét megtalálják azokat a rokkant aggastyánokat, kiket lábuk már nem vihetett ki szt. Pál sírjához.

A benzés-rendnek egy oldalága (Vallombrosani), S. Prassede templomában vonta meg magát. Ósrégi fészükéből (1038) a mostani kormány kikergette őket, tágas kolostorukat kaszányává alakította át, csak pár szűk czellát engedélyezett nagy kegyesen a szerzeteseknek.

A XII. században vált ki a benzés-rendből a *csiztericza-rend*. Székhelye *San-Bernardo*, az a kedves kis templom, melynek kopasz falai oly szomoruan tudnak regélni az első keresztények véres hitvallásáról! Diocletían thermáinak romjai közé építették S. Bernard fiai kolostorukat. Bilincsekbe vert keresztényekkel építette fel a zsarnok császár e helyen fürdőit. Hogy népszerűségét növelje, oly fényesen rendezte be azokat gymnastikai szerekkel, gazdag kép- és szoborgyűjteményekkel, könyvházzal, hogy egyszerre 3000 római üdülhetett benne a legnagyobb kényelemben.

A falakról most minden ékességet levitt az idő; a romokon, a falak hasadékain, előtör a moh, itt-ott merészen kúszik fel a magasba egy-egy árva futóka, eltévedt, támasz nélküli ágával enyeleg a szellő. Szent csönd ül itt a romokon, itt-ott sir csak és sóhajt fel a kolostor zsolozsma-imája . . . talán sóhaja azoknak a keresztényeknek, kik lánczraverve raktak itt követ köre . . . Itt fűzte élte tövises pályája végén koszoruját az égnek az ősz Saturninus és vézett el lassu halállal a korbácsok csapása alatt. A szinkörből kitaszították: ily vézna alak nem való az oroszlánok elé, csontjai ropogása nem elég élvezet egy fékevesztett népnek . . . Folytatja apostolkodását itt: lábainál pihennek a halálra készülő keresztények, közöttük Cyriacus, a ki vállain a köveket hurczolta, jobb-jával Saturninust támogatta, baljával az agastyánnak czipelte lánczait. . . Elhullottak ők, lehullottak, mint a csillag az égről, de fényük ki nem aludt. S. Bernardo szerzetesei összehordották újra a köveket és oltárt emeltek azokból annak az Istennek, a ki vértanui halálában is a diadalmas nagy Isten!

S. Bernardo kolostorában lakik a *csiztercziták* rendfőnöke. De legnevezetesebb kolostoruk mégis csak *S. Croce in Gerusalemme a Laterán* mellett.

(Folytatjuk.)

Dr. Hirschler József.

SZENT ERZSÉBET.

(Gróf Montalembert után francziából.)

1221-ben értesült II. Endre leánya férjhezmeneteléről és a Franciaországba zarándokló magyar főurakat azzal biztatta meg, hogy hazatérő útjukban látogassák meg Erzsébetet Thuringiában. A hű alattvalók teljesítették uroknak kívánságát és egy szép napon a Wartburgba érkeztek.

Lajos nagy örömmel fogadta őket, de egyszerre az jutott eszébe, hogy ne jét be sem mutathatja látogatóinak, mert nincsen ez alkalomhoz illő drága öltözeke; esküvő ruháját már egyszerű izléséhez mérten átalakította és nincs idő újat varratni. Aggodalommal ment Erzsébethez s így szólt hozzá: „Édes nővérem, atyádnak alattvalói biztosan azért jöttek ide, hogy

megismerjék életmódodat, udvartartásodat és azt hirül vigyék; — hogyan fogsz előttük megjelenni? Annyit gondoskodik a szegényekről, hogy magadról teljesen megfeledkezel és mindig csak ily egyszerű ruhát akarsz viselni, mely mindkettőnkre szégyent hoz. Mit szól majd a király ha a főurak elmondják neki, hogy én még rangodhoz illő ruhával sem látlak el.“

Erzsébet szeliden válaszolt: „Édes uram és testvérem, ne aggodjál emiatt, mert erősen elhatároztam, hogy dicsőségemet sohasem fogom a ruházatban keresni; majd kimentem én magamat

látogatóim előtt és jókedvű szivességgel épúgy megnyerem őket mintha a leggyönyörűbb öltözetben látnának“ röviden Istenhez fohászzkodott és követte férjét.

Előzékenysége, kedvessége és szépsége által egészen elragadta vendégeit és férje csodálva látta, hogy gyönyörű selyem ruhában van, vállait gyöngyökkel kivarrott, égszínkék köpeny fedí. Fényes lakoma után elbúcsuztak a magyarok és folytatták útjokat; kedves emléket és jó hirt vittek haza.

Lajos, miután egy darabig elkísérte látogatóit, sietve tért haza és kérdé Erzsébettől honnan vette elő szép öltözetét? „Lásd, így tesz az Ur Isten mikor akarja“ felelt Erzsébet mosolyogva.

Következő évben, 1222-ben, Endre király meghívása folytán, Lajos és Erzsébet Magyarországra utaztak látogatóba. A király nagy örömmel fogadta őket és jó sokáig marasztotta kedves vendégeit. Tiszteletükre szép ünnepélyeket, vitézi játékokat rendezett. Ez időben tartotta második esküvőjét is, Jolán, konstantinápolyi hercegnővel; az örömnép emlékére gyönyörű, dús gazdag ajándékokkal lepte meg leányát, vejét és egész kíséretüket.

Ottlétük utolsó napjaiban még egy nagy vadászatot rendezett Endre, mert Lajos szenvedélyes vadász volt és ezután szívélyes búcsút véve az ifjú pár utnak indult hazafelé, Thüringiába. Sokáig megemlegették a magyarok vendégszeretetét, mely nemzetünk jellemző tulajdona és mely oly jól illik minden keresztény emberhez.

Erzsébetre újabb ünnepély várt otthon. Ágnes, Lajos testvére, Henrik osztrák herceggel tartotte esküvőjét. Ez alkalomra Lajos nagy lakomát adott Wartburgban; egymásután érkeztek az előkelő vendégek, az ország nagyjai — már összegyűltek mind a meghívottak — csak Erzsébet késett megjelenésével; — hol maradt el? Szokása szerint a templomba ment reggel és onnan hazatérve, a kastély lépcsőjén egy félmegtelen, nyomorult koldust talált; sietett ugyan de mégis szóba állott vele; megigérte, hogy ételt küld ki számára, a koldus azonban nem nyugodott, csak egyre kért alimizsnát Erzsébet végre is megszánta, levetette saját értékes köpenyét és odaadta; erre a koldus azonnal eltűnt.

Erzsébet, akkori divat szerint, köpeny nélkül nem jelenhetett meg vendégei előtt; ezért szobájába sietett és buzgó ímába merült. Látta a történeteket egy német főúr és a vendégek előtt így szólt a grófhoz: „Ítéljen meg uram, van-e értelme a grófnő cselékedetének? mialatt oly sok előkelő vendég vár reá, ő szegényeket ruház fel és most selyem köpenyét adta egy nyomorult koldusnak.“ A jólelkű gróf nevetve válaszolt: „Megyek s megnézem mi történt; eljön ő

azonnal“ és nejéhez e szavakkal nyitott be: „Szeretett nővérem, nem jösz-e velünk ebédre? Már régen asztalnál ülnénk ha nem vártunk volna rád.“ — „Készen vagyok édes uram, akaratomat teljesíteni“ mondá Erzsébet. „De hol a köpenyed, melyet a templomban viseltél?“ szolt Lajos. Erzsébet szintén bevallotta: „Biz azt ő elajándékoztam jó uram, de ha nem bánod így is elmegyek.“ Erre egyik udvarhölgye jelenté, hogy a grófnő köpenyét a szekrényben látta és csakugyan elővette ugyanazon köpenyt, melyet Erzsébet a koldusnak adott volt.

Erzsébet térdre borult, hálát adott Istennek és sietett vendégeihez.

Vigan mulatott mindenki, de az általános jókedvben Lajos komoly maradt; magábaszállott és elgondolta mily sok kegyelemmel tüntette ki Isten az ő Erzsébetét. Az Ur, kinek kedve telik a könnyörületességben, világosan kifejezte, hogy aki a koldusnak ad, Néki ad: „Éheztem és ennem adtál, szomjuhoztam és innom adtál, mezitelen voltam és felruháztál engem . . . mert amit a legkisebb szolgálommal tettél, Velem tetted!“ Bebizonyította az Ur, hogy gondoskodik azokról, kik mindenekelőtt Őt keresik cselekedeteikkel. „Keressétek előbb az Isten országát és minden megadatik néktek.“

*

Az 1223-ik év nagy boldogságot hozott az ifju párnak; a jó Isten ekkor áldotta meg őket először gyermekkel. Márcz. 28-án született Erzsébetnek fia. A tartomány gróf, ki ez alkalommal távol volt Erzsébettől, nagy örömmel értesült az eseményről és a hírnököt gazdagon megajándékozta. Azonnal sietett is nejéhez és éppen a keresztelőre érkezett, melyben a gyermek, nagyatyja emlékére, Hermann nevet nyert. — A következő évben leánykával ajándékozta meg Isten Erzsébetet s e lány később a brabanti herceghez ment nőül. Még két leányka következett ezután s e kettőt anyjuk már a bölcsőben Krisztusnak szánta; csakugyan zárdába is mentek mind a ketten.

Erzsébetet sem az anyai örömök, sem elfoglaltsága nem bírták arra, hogy kegyes, alázatos szokásain változtasson. Mindegyik gyermeke születése után, amint kijárhatott, egyszerű szabású szőr ruhát öltött magára, kis babáját karjaiba vette és láthatatlanul, kíséret nélkül ment ki a kastélyból; — ment az ő kincsével messze, a városon kívül levő szent Katalin templomba. Nem törődött a rögös uttal, mely gyöngye lábait feltörte, nem is vette észre fáradságát — vitte gyermekét, mint egykor a szeplőtelen szent Szűz, vitte, hogy

az Urnak bemutassa; az oltárra helyezte, viaszgyertyát és egy báránykát tett melléje és így imádkozott:

„Uram, Jézus - Krisztus! drága magzatomat Neked és szent Anyádnak Máriának ajánlom fel. Itt van Uram és Istenem, teljes szívemből visszaadom Neked; úgy amint Te adtad, Neked, Ki az anyának és gyermeknek atyja vagy. Egyetlen kérésem az, hogy e kis gyermeket fogadd szolgálid és barátaid közé és áld meg őt!“

Mikor hazament, ruháját egy szegénysorsu fiatal anyának ajánlódta — és boldogan gondozta, nevelte Istennek gyermekét.

Anyák! kié a ti gyermeketek ?

Terésia Francsiska nővér.

Csak az az öröm igazi, melyet nem a teremtett lények, hanem a Teremtő fölött érezünk; ettől nem foszthat meg semmi, s a többi öröm ezzel összehasonlítva szomorúság, az élvezet fájdalom, az édes keserű, a szép — rút.

Szt. Bernát.

Szeretetre van az emberi sziv alkotva, s csak a szeretet elégitheti ki azt
Bolanden.

Valahányszor emberekkel voltam, mindenkor emberségem kárával tértem vissza.

Kempis.

Az enyhülés dalaiból.

— Jézus Szive. —

Piczingke kép függ kis szobám falán,
Piczingke bár, de kedves énnekem,
A bú előtt s a szenvedés után
Boldog vagyok, ha rávetem szemem...
Vigasztal az, hogy Ó is szenvedett
Mit is mutatna mást ama tövis,
A mely körülveszi e szent Szivet?...
— S boldog vagyok, ha kín gyötörne is...

Fölötte izzón égő láng között
Ragrog a megváltás dicsó jele,
Melylyel a gógös sátánhad fölött
Világra szóló győzelmet nyere...
Így lett aztán a glóriás kereszt
Örök időre éltünk csillaga,
S a láng, a mely körülnyaldossa ezt,
Boldogságunknak biztos záloga.

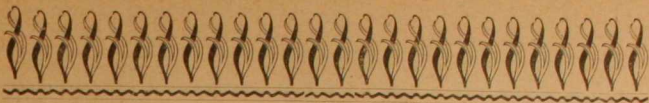
Hisz Jézusunk szerelme ég, lobog
E láng parányi kis szikráiban,
Szívének vére is azért csorog
Mivel szeretete határtalan...
S minden csepp vér, a mely az emberér'
Az ő Szívéből csergedezve hull,
Kimondhatatlan drága kincset ér,
A menny honába szolgál zálogul...

Azért ha néha szenvedek is én,
Panaszra nem nyitom föl ajkamat,
Vigaszt találok Jézusom Szívén,
Ki minden sebre balzsamcseppet ad...
Ha rátekintek hallom szózatát:
„Jőjj hozzám, hogyha fáj szived fiam!”
S e hang nekem oly nagy bizalmat ad,
Hogy lábai elé vetem magam!

Hortobágyi Főzsef.

»Jöjjetek hozzám mindnyájan!»

A MAGYAROK NAGY ASSZONYÁNAK TISZTELETE

A „CSODÁKKAL JELESKEDŐ“ MÁRIA-SZOBOR ELŐTT ÉS A CSIKSOMLYÓI PÜNKÖSDI BUCSU.

L mint szent hitünk tanítása és hagyománya folytán bizonyosnak tartjuk azt, hogy üdvözítő anyaszentegyházunk eredetével egykoru az alapító Jézus Krisztus szüz Anyjának Máriának tisztelete, mert mikor a fiu isteni imádásban részesül, akkor az anyát méltán megilleti a tisztelet; ugy bizonyosnak kell tartanunk azt is, hogy bárhol tündököljék Jézusnak a világosság napjának fénye, kell, hogy kövesse azt szelid holdfényü sugára. Innen van az, hogy míg Jézus szent nevével üdvözít, Mária nevének mennyei varázsával üdvösségre segít. S ha áll ez az egyetemes egyházra nézve, miért nem állhatna ez ugyanazon egyház kath. székelyeire nézve, kik azóta, hogy Jézus édes igája alá hajták nyakukat s édes Anyjában »Segítő« Máriájukat ismerték föl, nem szüntek meg buzgó ajkaikkal még buzgóbban zengeni:

»Dicsértessék örökké az édes Jézus neve és Szüz Máriáé!

Hogy Isten Fiának, Jézusnak imádása után az ő Szt. Anyjának tisztelete zengett legédesebben ajkaikon, bizonyítják általában a Mária tiszteletére épült székely kath. templomok, de bizonyítja különösen a csiksomlyói kegyhely, melynek »csodákkal jeleskedő« Mária-szobrához siet századok óta a jámbor székely hívő.

Hogy mióta a csodálatos szobor áll, a székely kath. szent buzgalommal állta körül, tagadni nem lehet; de hogy mikor kezdette meg ezen buzgóságot s mi által nyilvánította azt külsőképen a régi időkben, adatok hiányában kimutatni, nem lehet. Török-, tatár-, és kuruczrablás és pusztítás hazánk e legkeletibb részét sujtá legérzékenyebben; községek hamvadtak el, népek gyilkoltattak le, templomok dőltek romba, csoda-e aztán, hogy irott adataink lángok martalécai lettek? De hála az Urnak! megmaradt őseink szent hite, megmaradt székely népünk vallásossága s megmaradt kegyeletének drága Palládiuma a „csodákkal jeleskedő“ Mária-szobor. Ez azon szobor, melyről Eszterházy Pál Magyarország nádora a magyarországi csodálatos képekről 1696-ban »Mennyei korona« czimen kiadott művében

így szól: »*Csiki csodálatos Boldogasszony képe Magyarorszáiban,*« Erdélyben a székeleyek között, kik a régi igaz hitet megtartják *Csikszékben* a pater franciskanusok templomában tisztelik a Boldogságos Szűzet, kik közül sokan lelki s testi vigasztalásokat is vesznek; nem kicsiny csoda lévén az is, hogy annyi eretnokség között a régi igaz pápista hitben mindekkoráig is megmaradtak, mit bizonyára a Boldogságos szűz értük való törekedésének is kell tulajdonítani.«

Ezen szobor iránti tiszteletről beszél Kunics Ferencz is, ki 1731-ben kiadott »*Dacia sicuti*« című művében e szoborról megemlékezik. És Györffi Pál 1737-ben kiadott művében e szoborról így beszél: »A csiksomlyói templom Mária-szobra, nem tudjuk, minő titkos kegyelem folytán a régi időktől fogva annyira a maga tiszteletére vonzotta a lelkeket, hogy nem csak Erdély szomszédos helyeiről, hanem Moldva fejedelemségből és Magyarország részeiből is ide seregelt a nép sokasága különösen pünkösdkor, mely buzgóságot még a legnagyobboságosabb idő sem volt képes megszüntetni mai napig. Oly nagy az idegyűlt nép sokasága, melyhez hasonlót az országban nem láttunk s nem is fogunk látni.«

Az 1738-ban kiadott »*Magna Hungarorum Domina*« című könyvben említett, csodatévő képek között találjuk a csiksomlyói *Mária-szobrot* is, miről a nép ez iránt tanusított tiszteletére lehet következtetni. Patrik János pedig »*Magna Hungariae eique adnexorum Regnorum ac Provinciarum Domina*« című művében, melyet 1741-ben adott ki, mondja, hogy e szobor »*sok csudákkal jeleskedik*« mely e nép buzgóságát annyira lánggra gyulasztotta, hogy nem csak Erdélyből, hanem Moldvából is nagy sokaságban jönnek a Mária ünnepeire. E csodálatos szobornak köszönik, hogy a török betörését szerencsésen kiállották, sőt már az is a csodaszámba megy, hogy a csikiak a szent István király óta Gyula legyőzése után felvett igaz hit mellett oly kiválóan buzgólkodnak. Erdélynek is megvoltak a maga *Lutheri, Kálvin követői*, nem hiányoztak az *Ariánusok, Anabaptisták, Szombadosok, Szakadárok*, kik mindannyian az ősi vallás megrontására törekedtek; de a csiki székeleyek nem engedték magukat a tévedés útjára ragadtatni. Ez a magyarok *Nagy Asszonyának* kegyelme, kit a somlyói templomban tisztel és Mária iránti ősi szeretetét évenként esedezéseivel bizonyítja be.«

De a nép Mária iránti tisztelete és vallásos buzgósága még tetemes áldozatra is kész, sőt szent hite védelmére még kardot is képes ragadni kezébe, mint ezt Losteiner után a szobor valamint a csiksomlyói zárda és templom eredetéről megjegyeztük. A nagy Hunyadi az oly vitéz, mint hitbuzgó hős vezér, míg egyik kezében Mária

tiszteletére olvasót pergetett, másik kezében a karddal hazánkat és szent hitünket védte a pogány török ellen; de vele harczoltak Maros-Szent-Imrénél a buzgó és vitéz székelyek is, s vallásosságuk és hősiességek jutalma lett a nagylelkű vezér kegyéből a csiksomlyói zárda és templom és az a »csodálatos« szépségű *Mária szobor*, melyet legtöbb valószínűséggel hazánk és szent vallásunk rettentetlen hőse faragtatott; s mely, bár a templom és zárda török-tatár s más ellenség martaléka lett, még ma is meg van, »csodákkal jeleskedik« s ezereknek meg ezereknek képezi buzgó tisztelete tárgyát.

És nem áldozat-e az ősi kath. székelyek részéről a most meglévő, nagyszabású diszes templom és zárda, melynek anyagát, eltekintve a Nagy Hunyadi maga nemében páratlan alapítványától, szükreszabott erszényéből hozta össze? Oh valóban illik a mostani templom homlokzatára ezen magyar fordítású latin felirat:

*»Ujra ragyog, Te dicső Szüz! itteni fénye lakodnak,
Mely sok vészes időn át a romokba' hevert.«*

Igen, mert míg a *Hunyadi féle templom és várszerű zárda*, székely őseink ez egyedüli menedékhelye állott, sokszor volt kénytelen annak falai közzé menekülni, hogy míg ajkával esdő imát rebegett segélyért a keresztények »segítő« Máriájához, karjával védje magát a török tatár és más ellenség ádáz fegyvere ellen.

De a hitbuzgóság és az ősi valláshoz való törhetlen ragaszkodás a *hellászi bátorságot* és vitézséget megszegyenítő hősiességből gáról tette ismeretessé és eretnek világ előtt bámulatossá a kath. szittyavérű férfit és székely amazont.

A *csiksomlyói pünkösdi bucsu eredetéről*, vallásos és nemzeti jellegéről van szó. Oly esemény ez, melyhez hasonlót a népek és nemzetek életében hasztalan keresünk. Róma nagy volt hatalmával, Babilon építészetével, Egyiptom tudományával, Görögország honszerelmével, de a nép melyben a honszerelem a hitűséggel annyira tudott volna egyesülni, hogy képes legyen vadregényes szittyá földjén, őseitől öröklött hitének védelmében még királyával is szembeszállani fegyvertelenül, csak Jérikót romba döntő ima erejével a győzelmi pálmát megszerezni, ez a nép csak a maroknyi buzgó csikigyergyói és kászoni székely nép.

1567-ik év oly év a csiki székely katolikusok történelmében melyre hálás szívvel gondol vissza minden hithű székely s míg őseinek vallásos buzgósága s a »csodákkal jeleskedő« »Segítő Mária« iránti ragaszkodása szent bámulattal tölti el, kell, hogy azon erős elhatározás szállja meg szívét és lelkét, hogy honszerellemmel párosult

ősi hitének védelmében nem fog atyáinak korcsivadéka lenni. Neki is mondja a magyar költő: »Csak sást nemzenek a sasok és nem szül gyáva nyulat Nubia párducza.« S hogy »Nem fajult el még a székely vér,« hogy Atyáink buzgóságát a székely kath. vármegyékben az unokák örökölték s tetteikkel is igazolják, hogy őseiknek a hithűségben méltó unokái akarnak lenni, bizonyítják a csiksomlyói ünnepek s közöttük különösen Mária nevenapján és a nemzeti és vallási tekintetben annyira nevezetes pünkösdi bucsu. Itt látjuk a kath. székelyföld különféle vidékeinek népét együtt, tájszerinti festői öltözetében; itt halljuk vallamennyinek ajkairól saját tájszólásaikon zengeni:

Mennynek királyné asszonya!
Órülj szép szüz! Alleluja!

Itt lehet tapasztalnunk, hogy az a 20—30 ezer ember, bár viselkedésben, tájszólásban egymástól különbözik is, de megegyezik abban, hogy valamennyi katolikus és magyar és én ki kevés megszakítással már 32 év óta gyönyörrel szemlélem ezen vallásos és nemzeti összefüggést, bámulva csodálom azt a csodás vonzerőt, mely minden karhatalom nélkül annyi buzgó hívőt hoz össze évenként a »csodákkal jeleskedő« »Segítő Mária« szobor lábaihoz.

De lássuk már a pünkösdi bucsu eredetét, mint Losteiner Leonárd és Cserei Farkas műveikben leírják.

Losteiner Atya krónikája 192-ik pontjában a csiksomlyói pünkösdi bucsu eredetéről ezeket írja:

»Zápolya János Zsigmond, miután Erdély nagy részét az Arianismus karjaiba dobta, a csiki területre fordítván figyelmét, elhatározta magában, hogy a székelyeket ősi vallásától megfosztsza; nem gondolván meg, hogy ezek »Segítő Máriájukban az eretnokség ellenségét birják körükben. Összegyűjtven tehát az arianismus dühétől tajtékozó seregét s Csik felé menve, Udvarhelyszékig nyomult előre. Megtudván Gyergyó-Alfalunak »István« nevű papja, ezen népe üdvéért buzgólkodó, kath. hitéért szeretettel lángoló s buzgóságáról híres plébános és hitszónok a templomrablók ezen törekvéseit, templomba gyűjté saját hiveit és a többi gyergyói atyafiakat s lelkes beszédével ellenállásra buzdította és bátorította őket s velök együtt a kegyelem trónja előtt buzgó imákban kérte Istent, hogy az eretnokség ezen veszedelmétől megmenteni méltóztassék; a vereség kikerülése végett elhatározta magában, hogy az eretnokség ellen, a legszentebb Szüznél, az irgalmasság anyjánál keres pártfogást. Ezen okból hiveivel abban egyezett meg, hogy közös buzgósággal Pünkösdi ünnepe táján menjenek Csiksomlyóra a bold. Szüz Mária csodálatos szobrának látoga-

tására, hová mint Nagyontisztelendő Bernárd János érdemekben gazdag Rendtartományi atya beszélt, nagy népsokaság volt összehíva; s miután a gyülekezés napja kihirdettetett, az összegyűlt néptömeg jó reménnyel eltelve sietett a kijelölt helyre s ott sóhajok és könyörgések között bizá lelkének ügyét az ő hü védőjének gondviselésére; ennek közbenjárása kapcsán kérve a Szentlélektől mint az Isten anyjának Jegyesétől a hitbeli állhatatosság kegyelmét. — A csiki és kászoni hitbajnokok hozzájok csatlakozván, miután mindnyájan a hit fegyverével és az erősek kenyerével látták el magukat, szerzetrendünk akkori kitűnő szónoka a nyerendő győzelem reményében a néphez tartott beszédében arra birta őket, hogy Arius hitelveit és követőit tartományukba be ne bocsássák, sőt még arra is ösztönözte, hogy álljanak ellen. Midőn a szónok beszédét befejezte, ruhája és palástja tündöklött, miért a nép őt a fennemlített apostoli férfival együtt vezéröknek választá; ezek, miután az öregeket, betegeket és gyermekeket imádkozás végett az oltárnál hagyták, a férfi és asszonynepet, mely készebb volt inkább meghalni s a fejedelem gonoszsága miatt a hűségi engedelmességet is felmondani, sem hogy megengedje, hogy ősi hitétől és vallásától szentségtelen kezek megfosszák, rábirták arra, hogy ki-ki saját neme és állapota szerint fölfegyverkezzék ahoz képest mint ezt az idő s kinek-kinek vagyoni helyzete megengedte. Továbbá azon czélből, hogy magukat dühösöknek mutassák, vagy gyászolóknak nézzenek ki, a szüzek hajukat kibontották és leeresztették, lelki örvendezéssel mentek az ellenség elébe s míg a »Csiki Lázna« nevezett helyre megérkeztek, folytonosan ezt harsogták: *győzelem vagy halál; azután Zápolyának eléjük menő szónokait mint mondják elfogták; de ezek a szent háboruból megszökvén, egyenesen Zsigmondhoz mentek és hirül adták neki, hogy Csik-Gyergyó és Kászon lakói az erdő sűrűjében felfegyverkezve állnak, rá várákoznak és az utakat megszállották.*

Losteiner 193. pont alatt pedig ezeket írja: Zsigmond a mint ezen nem remélt hirt megtudta, veszélyt sejtve ott, hol még a nők is a harctérre lépnek, visszatérésre határozta el magát, inkább akarván a szittyá leányok által okozott szégyent kiállani, mint kétes szerencsével az áriáni hitelenség miatt vitézeinek életét a halál veszedelmének kitenni. Ezért feltett szándékától elállott és az Istennek szentelt ezen területet sértetlenül hagyta. A szent tábor megtudván, hogy Zsigmond félelemből lépett vissza a küzdelemtől, a magasságbelihez hymnuszokat zengve, magas hangon hirdette a *Nemesis* hatalmát, mely főképen a szittyá leányok keze által szégyeníté meg a hitetlen Heródest és győzelem jelül viruló zöld ágakkal és örvendezve tért

vissza a kegyelem trónusához és az irgalmasság azon Anyjához, a kitől elindult vala az otthon maradottak örömrivalgására, kikkel együtt a győzelemért hálákat adván annak, kit az eretnokség ellen tapasztalt jótéteményének elismeréseül az eretnekek ellen *segítő Anyjának* választott és énekekkel dicsőített hasonlóan a Mária szobrát is ezen »segítő Mária« czimmal tisztelte örök időkre az eretnokség ellen. Mindezeknek, melyek hű hagyomány által jutottak hozzánk, igaz voltát bizonyítja 1-ször Nagyontisztelendő Jegenyei Ferencz, ezen (erdélyi) Custodiának, Custos Provincialisa és Apostoli hitküldéri főnök, ki jegyzeteiben azt írja, hogy: »Ezen időben volt a csiksomlyói zárdának egy jeles szónoka, ki a szószékről rábirta a népet arra, hogy Zápolya ellen menjen és ezen ferenczrendi atya, mint vezér a felfegyverezett csiki, gyergyói és kászoni népet vezetvén Zápolya Jánost annyira megfélemlítette, hogy ez kénytelen volt Udvarhelyszékről visszatérni és a csik-gyergyó és kászoni kerületet érintetlenül hagyni Ezt, mint a mult század előtt adott történeti emléket elfogadja Nagyon tisztelendő Kolosvári Pál jézustársasági Atya, egykori kitünő szónok a ki midőn mint apostoli hitküldér 1727-ben itt (Csiksomlyón) a két Somlyóhegy között nagy gyülekezet előtt a néphez beszél minden habozás nélkül hirdette, sőt módot nyújtott arra, hogy Tisztelendő Péterffi Domokos atya buzgó hitszónok és apost. hitküldér, a kolosvári Jézus-társasági atyák jegyzőkönyvéből kiírja.

Ezt bizonyítja Tisztelendő Balázssfi Mihály egykori nevezetes szónok atya. És mint irott emléket hagyta hátra az utókornak.

Ezek mellett tanuskodik az Üdvözítőről nevezett Szerzettartomány irattára, melyben Tisztelendő Teleki József atya »Hálaadó dicséret« czimű könyvében ezek vannak: »A mohácsi vész után kevés idő mulva az »Üdvözítő« Szerzettartománynak 68 zárdája fosztatott ki és égettetett föl, ezek közül mégis az Isten anyja tiszteletére szentelt 4 zárdá a veszedelemben megmaradt és pedig: a *szegedi, gyöngyösi, csiki,* és a *szakolczai.* Az „Üdvözítő“ Szerzettartomány a folytonos üldöztetés között, kard, dögvész és természetes halál következtében csak 1700 szerzetes tagot veszített el és 50 évjg tartó szenvedés között csak 30-an maradtak meg azok közül, kik ezen helyeken misét mertek mondani.« Így írja le Losteiner a protestáns türelmességet.

(Folytatjuk.)

P. Tima Dénes.

EGY CSODÁLATOS HIVATÁS.

Az én K... Tibor barátom előkelő közép osztályú család sarja volt. Így nevezem őt, mert mióta sz. Ferencz Atyánk szerzetébe lépett, e nevet kapta, jóllehet a világban Bélának hívták. Atyja köztisztelő álló hivatalnok volt, ki származása és egyéb körülményeinél fogva belső viszonyban élt B... város legelőkelőbb családjával. De ez éppen nem szolgált előnyére, sőt inkább hátrányára. Mert mint ő szokta volt mondani — nem uszhatom az ár ellen — abban a meggyőződésben élt, hogy ő kénytelen nagyuri módon élni előkelő összeköttetései miatt. Nagy lábon élt tehát, a mit szintén előmozdított világi

hiúsággal telt neje is. Volt ugyan elég szép fizetése, de oly nagyon bőven abból még sem tellett, más vagyona pedig nem volt... Eleinte csak ment ez így, de midőn a család megszorodott, három fiu és két leányka osztozott a nagyuri életben, akkor már a fizetés sehogy sem volt elég. K... ur örökös pénzzavarban volt, egyik adósság a másikat érte és csak úgy tudott alkalmatlankodó hitelezőitől szabadulni, ha mástól vett kölcsönökkel őket kielégítette. Gondjai a gyermekek növekedtével szaporodtak, minthogy szeretett volna nekik minél jobb nevelést adni és minél fényesebb életpályát biztosítani, mert minden könnyelműsége mellett is az a jó tulajdonsága megvolt, hogy a családját és gyermekeit nagyon szerette. Csakhogy az volt a baj, hogy ő a jó nevelést abban látta, ha gyermekei szépen ruházkodnak, tudják

az illem szabályait és bizonyos uri finomsággal és kellemmel tudnak forgolódni a társaságokban. Gyermeküket Isten ismeretére és az erényekre oktatni — úgy vélte ő is, neje is — ez a hittanár dolga. Csak becsületes emberek legyenek, — gondolta — nem szükséges, hogy bigottak és elfogultak legyenek, mert ez az uri körökben visszatetszést szülne. Béla, ki a legnagyobb fia volt, már a gymnasium felsőbb osztályait végezte, de a vallás dolgaiban csak annyit tudott, a mennyit a hittan-órákon így-amúgy megtanult. A hittant csak tantárgynak tekintette; megtanulta ugyan, de eszébe sem jutott, hogy azt gyakorolni is kellene. Ugy élt, a hogy szüleitől látta: fölkelte-lefeküdt, evett-ivott imádság nélkül, szent Misére eljárt ugyan, mert a hittanár megkívánta, sőt gyónni is szokott a többi fiukkal, de ezt is csak úgy szokásból, a nélkül, hogy annak bárminő fontosságot tulajdonított volna. A bűjtnek, úgy vélte, nagyon eleget tesz, ha szülői példájára nagypénteken nem eszik hust. A többi erény- és vallásgyakorlatokat nem ismerte, de nem is kívánta ismerni. Hanem tudott szépen, előkelő módon bölkolni, hajlongani, a nagyuri bácsiknak és néniknek émelygős, üres, semmitmondó frázisokkal kedveskedni, tánczolni, zongorázni és azt hitte ő is, szülői is, hogy ez igen szép műveltség. Volt azonban egy valódi jó tulajdonsága is: rendkívül gyöngéd volt szülői iránt, akaratuk előtt föltétlenül meghajolt, nekik hiven engedelmeskedett. Sőt mások iránt is gyöngéd és szeretetteljes volt, kész volt bármit inkább eltűrni, mint mást megsérteni, vagy valamit másnak ellenére tenni. Ezért szülői és ismerősei őt mind szerették. Jenő öcscse ellenben élénk eszes fiu volt ugyan, de e mellett haragos és makacs. A többiek pedig még kicsinyek voltak.

Ily körülmények közt nevelkedett a mi Bélánk és immár a gymnasium VI. osztályát végezte, midőn hirtelen változás állott be életében. Atyját, ki hivatalában is könnyelmű volt, mulasztásai miatt felfüggesztették és csak nagynehezen tudott hamarjában, protekció útján egy szerény irnoki állást kapni. A hitelezők e hirre, mint a vércsék, úgy csaptak le a szegény emberre, mindegyik követelte pénzét, a melyet most már veszélyeztetve látott. K . . . ur nem tudván fizetni, kénytelen volt értékes butorait áruba bocsátani, a melyeknek árával hitelezői egy részét kielégítette. Ő maga pedig családjával egy udvari kétszobás lakásban huzódott meg. Most K . . .-ékra a szomorúság napjai következtek. K . . . ur egész nap az irodában dolgozott, neje pedig otthon a házi munkákat végezte, minthogy cselédre sem tellett. Az előkelő rokonok és ismerősök mind visszahúzódtak tőlük, a mi fölöttébb elkeserítette őket. A legnagyobb gondot azonban K . . . urnak a gyermekek okozták, kiket mind iskoláztatni már nem volt képes és ez

nagy aggodalmat okozott neki. Az egész család mélyen le volt sujtva. A gyermekek is, kivált Béla, ki már a helyzetet föl tudta fogni, leverték voltak. Nem volt számukra vigasz, mert a jó Istent nem ismerték.

Ily szomorú állapotban üldögélt K... ur egy napon szegényes ebédjük után a belső szobácskában, midőn kopogás hallatszott az ajtón.

— Szabad! — kiáltá K... ur. Az ajtó megnyílt és egy ferencz-rendi szerzetes lépett be, alázatosan köszöntve:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! — K... ur, ki a szerzetest jól ismerte, mert a szomszéd helységbeli zárdából többször megfordult nála alamizsnát kérni, a megszokott udvariassággal fogadta és székkel kínálta meg.

— Mi jót hozott, Ignác testvér? — kérdé barátságosan.

— Semmit sem hoztam, — felelé a szerzetes — inkább vinni akarok egy kis alamizsnát, de látom, uraságodnál minden megváltozott. Nem is hittem volna, hogy e lakásban találok.

— Bizony, nagy változáson mentünk keresztül — válaszolá K... ur keserűen és elpanaszlá a szerzetesnek szomorú sorsukat. Ignác testvér tőle telhetőleg törekedett vigasztalni a lesujtott család-atyát és különösen iparkodott az Istenben való bizalmat és az Ő sz. akaratán való megnyugvást benne fölbresztetni. A mi bizony nehezen ment K... urnál, a ki csak messziről ismerte az Istent.

— A magam nyomoruságát még csak elviselném, — sóhajtá K... ur — de mi lesz a gyermekeimmel, képtelen vagyok iskoláztatni őket. Hacsak valami váratlan szerencse nem ér, Béla fiamat már jövőre nem küldhetem az iskolába. Nem győzöm a gymnasiumot. Ez rengeteg aggályt okoz nekem.

— Bizzék csak a jó Istenben, — válaszolá Ignác — a kinek számtalan utai vannak és akkor jön a segély tőle, midőn éppen nem várjuk. Ki tudja: nem-e éppen ez lesz Béla urfi szerencséjének meg-alapítója.

— Ez bizony sovány vigasztalás, testvér — mondá K... úr hitetlenül — mert ebből még mindig nem tudom, mi lesz a fiammal. Mondja csak, mit tegyek vele?

A testvér kicsit gondolkozni látszott, majd így szólt:

— Valamit ajánlanék, de nem tudom, találkozni fog-e uraságod és Béla urfi tetszésével?

— Csak ki vele, majd meglátjuk — felelé K... ur türelmetlenül.

— Adja a Béla urfit a mi szerzetünkbe, — mondá a szerzetes — nálunk igen nagy méltóságot nyer, mert pappá nevelik és uraságodnak többé nem lesz rá gondja. Ő jó, csendes fiu, hamar meg fogja kedvelni a szerzetesi életet.

K . . . urral e szavakra forogni kezdett a szoba. Mit! az ő Bélája, kit már magasratörő terveiben nem egyszer a miniszteri bársonyszékben látott, az legyen egy darócruhás barát? Nem! soha! akármilyen történet is! Ez nem lehet! Ez a barát nagyon vakmerően és sértően nyilatkozott. Már-már gorombán akart felelni. De most hirtelen a jelen nyomoruság jutott eszébe. Fontolgatni kezdé az ajánlatot. Bélát nem lehet tovább taníttatni. Nincs jövője. A szerzetben mégis gond nélküli élete lesz. Nagy urak, hercegek és grófok is beléptek sokszor a szerzetbe. Ki tudja, talán még püspök is lehet belőle. És a mi a fő, nem lesz rá gond. Kezdett az ajánlattal megbarátkozni. Megvillant ugyan eszében: de mit fognak erre a rokonok szólni? Majd gúnyolódhatnak? Eh! mit — pattant föl magában — hiszen most is megvetnek és gúnyolnak bennünket, mióta szegénységre jutottunk. Törődöm is velük! A testvérnek igaza van, legjobb lesz Bélát a szerzetbe adni. Elég gond marad még a többiekre is. Így küzködött egy perczig magában K . . . ur, míg végre megszólalt:

— Mond valamit, Ignác testvér!

— Mindjárt gondoltam, — felelé a szerzetes — hogy megnyeri uraságod tetszését ajánlatom. Tessék elhinni, hogy a világgal szakítani és a szerzetesi magányban élni nem oly nehéz, sőt kellemes és boldog élet. Hisz uraságod tapasztalta, mily kevés jót várhatunk a világtól!

K . . . ur a gúnyolódó rokonokra gondolva, egész meggyőződéssel felelé:

— Tökéletes igaza van — és kezdett neki a szerzetesi élet némiképp még tetszeni is.

— Arra azonban figyelmeztetni akarom uraságodat, — folytatá a szerzetes — hogy tessék előbb kikémleni Béla urfi szándékát, vajjon van-e hivatása a szerzetesi életre és csak ugy tessék őt a szerzetbe adni, mert veszélyes dolog hivatás nélkül a szerzetbe lépni.

— Az iránt legyen nyugodt, testvér — válaszolá K . . . ur, kinek édes kevés fogalma volt a hivatásról és Béla engedelmességére gondolt. Azután még sok mindenfélét kérdezett a szerzetről, a belépés módjáról és nagyon barátságosan bocsátotta el a szerzetest. Az alalmazásról meg is feledkezett, Ignác testvér pedig tekintve a család szorult helyzetét, nem is szólt róla.

A szerzetes távozta után K . . . ur a dolgot rögtön megbeszélte nejével, a ki csaknem elájult, mikor férje szándékát hallotta. Legalább száz ellenvetést hozott föl ellene, de végre is belátva, hogy a jelen körülmények között fényesebb állásra nincs kilátás, könnyes szemekkel adta meg beleegyezését. Még csak Béla volt hátra, a ki ugyancsak elképedt, midőn szülői szándékát hallotta; eleinte mindenáron ellene

szegülni törekedett, de látva, hogy ez atyjának rosszul esik, fiui szeretete és engedelmissége győzött, belenyugodott atyja szándékába. Megtették tehát a fölvetelre a lépéseket. Béla a tartományfőnök kérdésére, vajjon önakaratból és Istenért akar-e a szerzetbe lépni? atyja kedvéért hazudott, azt mondta: igen. — Kifogás ellene nem volt, tehát fölvetették és Tibor nevet kapott. Így lett szerzetes az én Tibor barátom. Szegény Tibor sokat sirt titokban otthon, míg a belépés napja érkezett, atyjának azonban úgy mutatta, hogy egészen belenyugszik a dologba.

Végre elérkezett a rettegett nap, a melyen Bélának a kijelölt zárdába kellett utaznia. Bármennyire is akarta magát tartani, akkor mégis kitört belőle a fájdalom, keserves sirásra fakadt, a mit szülői az elválás fájdalmára magyaráztak és egy szebb jövőről való sok biztatóssal bocsátották utra fiukat. De a valódi szomorúság és elkeseredés csak akkor szállta meg Tibort, midőn a zárdába ért. Az ujonczok főnöke, kit Pater Magiszternek hívnak, komolyan és szeretetteljesen fogadta őt, a mi az édes anyja beczéséhez szokott fiunak rendkívül rideg bánásmódnak tünt fel, atyai intelmeket adott neki, hogyan viselje magát, végre elvezette egy szűk, kicsi kis szobába és így szólott hozzá:

— Ez az ön szobája, érezze magát benne jól és tanulja meg itt folyton az Istent dicsérni.

Ezzel megfordult és elment. Tibor mintha nehéz álomból ocscodott volna fel, körülnézett a kis czellában. Ah, milyen egyszerű és rideg volt itten minden. Egy festetlen ágy szalmazsákkal, vánkossal és pokrócczal, egy asztal, szék, imazsámoly, mosdó és fészület minden disz nélkül képezték a boltives szobácska összes butorait. És itt kell neki egész életét eltölteni. Oly rettenetesnek tünt föl előtte e gondolat, hogy úgy érezte magát, mintha a siralomházban lett volna. Oh mily más volt minden odahaza, kivált a régi lakásban. Miért is kellett neki e rideg helyre jönnie, a hol minden oly visszataszító. De már nem lehet menekülni, mit szólna atyja, ha visszatérne. Bele kell nyugodni. E gondolatnál könnyek gyültek szemébe, a szegényes ágyra borult és sirt-sirt sokáig keservesen. A sirástól megkönnyebbülve végre fölegyenesedett és körül akart nézni a zárdában. Kinyitotta tehát ajtaját, kiment és végig nézett a folyósókon. Csupa ajtót és ablakot látott és oly kiállhatatlan csend uralkodott az egész épületben, mintha rajta kívül egy lélek sem lenne ottan. Ajtajával szemben egy nagy kép függött a falon, közelebb ment és megnézte. Egy szelid képű szerzetes volt az, mellén keresztbe tett kezekkel, arczán a szentség glóriájával, szeméit, melyekben földöntuli szeretet tüze égett, mintha reá szegezte volna. Ki lehet ez? — töprengett Tibor, csakhamar azon

ban megtudta, mert e fölirato: találta a képen »S. Franciscus Seraphicus.« Ah! tehát ez sz. Ferencz a rend alapítója. Most még tüzetesebben kezdte vizsgálni a képet és mindinkább úgy tetszett neki, hogy a Szent reá függeszti szemeit, mintha szemrehányást tenne neki és ő oly zavarba jött, hogy elfordította tekintetét és nem mert oda nézni. Majd önmaga előtt szégyenelvén zavarát, tovább ment magában gondolván — képzelődés az egész. De még sem tudott egy ideig a Szent tekintetétől szabadulni. A kertből jövő szerzetes jelöltek végre eloszlatták e gondolatokat. Tibor némi örömmel közeledett jövőbeli társaihoz, hogy megismerkedjék velök. Éppen 14-en voltak. Mindjárt bemutatkoztak egymásnak és megmondták ujonnan kapott szerzetesi nevüket. Tibor nem is tudta megjegyezni a sok idegen hangzásu nevet, de nem is igen vigyázott a nevekre, inkább a jelölteket vette szemügyre. Láta hogy némelyek közülök lehangoltak, mint ő; ezt nagyon természetesnek találta, de azon már csakugyan csodálkozott, hogy legnagyobb részük vig és jókedvű volt. Minek örülnek ezek ugy e rideg helyen? — gondolta magában — hisz ezekre is hasonló szomorú sors vár. Meg is kérdezte egyiket, egy barna képű szelid tekintetű ifjut:

— Miért van oly jó kedve?

— Hogyne lenne jó kedvem, — felelé a kérdezett — mikor elértem már a célomat. Holnap már szerzetes leszek. Mennyi ideig kellett erre várnom!?

Tibor elcsodálkozott a feleleten.

— Hát nem a szülei küldték ide? — kérdé bámulva.

— Oh nem, — mondá az ifju. — Ők inkább vissza akartak tartani, csak sok kérésre engedték meg, hogy a szerzetbe lépjek.

Tibor erre még jobban elcsodálkozott és nem tudta e kérdést visszatartani:

— Miért nem lépett más pályára?

— Azért, — volt a felelet — mert sehol sem lennék olyan boldog, mint a szerzetben, mert itt egyedül az Istennek élhetek, a kit nagyon megtanultam szeretni. Szülőim belém oltották az Isten félelmét, volt azonban egy jó hittanárom, ki megtanított az Isten szeretetére is, az ő tanácsát követtem, midőn a szerzetbe léptem és tudom, hogy nagyon jól cselekedtem.

Tibor nem tudott a csodálkozástól szóhoz jutni. — Hát lehet csakugyan Istent szeretni? — gondolá magában. Eddig azt hitte, hogy egy szép, de üres frázis, melyet ő is hallott sokszor a hittanórán, de nem vette komolyan. Elgondolkodott. Társa pedig felhasználva a szünetet, kérdőleg függeszté rá szemeit és így szól:

— Miért kérdez ilyeneket, talán ön nem tartja ezt helyesnek?

Tibor kitérőleg válaszolt és hogy zavarát el ne árulja, szobája felé tartott, minthogy beszédközben odaértek. Megfordult tehát még egyszer, hogy társának egy főhajtással búcsut intsen és szemei ismét sz. Ferencz képére estek. Neki ugy tetszett, hogy sz. Ferencz most társára néz és vonásaiban olyan szeretetteljességet vélt felfedezni, hogy akaratlanul is arra gondolt: sz. Ferencznek bizonyára jobban tetszik társa, mint ő. Csakhamar azonban észrevevén magát, szobájába lépett és becsukta az ajtót. Leült az egyszerű székre és gondolkodni kezdett. Neki oly furcsának tetszettek, a mit látott és hallott, hogy bizonyos nyugtalanság vett rajta erőt, mintha ő nem lenne a helyes uton. Félni kezdett. De a világi szellem hamar felülkerekedett. Képződés az egész, — gondolá ismét. — És hogy e gondolatokat fejéből kiverje, ugy immel-ámmal kereste elő imakönyvét, a gyónásra akarván készülni, melyet beöltözés előtt kell végezni. Meggyónt, de csak a szokott lanyhaságával és a gyóntató atya intelmei őt egészen hidegen hagyták. Másnap pedig fölöltötte a szerzetesi öltönyt. Oh, mennyire szégyellte magát e durva öltönyben. Elgondolta, ha iskola-társai vagy rokonai így látnák, a föld alá kellene bújni. De ez még semmi sem volt, szégyene egész fölháborodássá fajult, midőn a beöltözés után az addig oly gondosan ápolt haját, a szerzetesi szabályok szerint megnyirták. Csaknem feleselni kezdett a P. Magiszterrel ki jelen volt. De szüleire gondolva mégis megnyugodott, sőt bocsánatot is kért a P. Magisztertől, a ki igen szelid szavakkal biztosította őt teljes bocsánatáról.

Ezután összegyűltek az új szerzetesek egy teremben, a hol a P. Magiszter atyai szavakban ecsetelte előttük a szerzetesi hivatás fenségét. Tibor, ki előbbi hibáján okulva föltette magában, hogy ezentúl mindent meg fog tenni, nehogy szülői bánatára a szerzetből elbocsássák, feszülten figyelt. Különösen megragadta figyelmét sz. Ágoston mondása, melyet a P. Magiszter azoknak ajánlott, kik tán hivatás nélkül jöttek a szerzetbe: »Ha nem vagy hivatott, tedd hogy hivatott légy.« Tibor már-már eltökélte magát, hogy ezen elv szerint fog eljárni, de midőn a P. Magiszter a napirendet kezdte magyarázni és kijelentette, hogy mindenkinek a szobáját magának kell takarítania, a folyosót pedig hetenkint fölváltva kell seperni, e szavak minden jó föltételt lerontottak. Mit! — gondolta Tibor — én seperjek!? és nem csak a magam szobáját, hanem még a barátok folyosóját is én seperjem!? Ezt már szüleim sem kívánhatják tőlem. Egész fölindultan ment szobájába a Magiszter távozta után, és izgatottan le-föl járva elhatározta, hogy inkább leveti a szerzetesi ruhát és rögtön hazamegy. De

lecsillapulván első fölhevülése eszébe jutott helyzete, mi lesz belőle ha haza megy? Iskolába nem mehet, hisz nem győzik szülei a költéséget; de meg nem is menne, hisz nem nézhetne a történetek után iskolatársai szemébe. Majd hallani vélte atyja szemrehányásait, föltüntek neki anyja könnyei és egészen ellágyult. Nem! nem fog hazamenni, itt marad a szerzetben, de azért seprerni még sem fog. Majd a szobáját csak kisépri, de a folyosó seprés alól kibújik valahogy. Ezen elhatározásban aztán megnyugodott. Másnap pedig a szoba-seprés idején, kicsit küzködve ugyan a még mindig ki-kitörő felháborodásával, fogta a kényes urfi a seprőt, becsukta szobáját, hogy senki se lássa és nagy ügygyel-bajjal kiséperte azt. És miután a szerinte ezen oly nagy dolgon keresztül esett, a többi teendőket már jobb kedvvel végezte. Csak a folyosó-seprés motoszkált még mindig fejében, azt hitte, hogy majd csak a többi társai is tesznek ez ellen valamit, mert meg volt győződve, hogy az egyiknek sem tetszik. De milyen nagy volt a csalódása, midőn látta, hogy a barnaképű ifjú, kinek már a nevét is tudta, Benedek akire először került a seprés, mily készségesen fogta a seprőt és szorgalmasan kezdett seprerni. Tibor bosszankodva nézte egy ideig, majd így évődött magában: Ez bizonyosan valami alacsony sorsú családból származott és megszokta otthon a seprést — és kedvetlenül ment szobájába tovább végezve kiszabott teendőit. Így teltek napjai sok keserűségben, míg a rettegett folyosó-seprés reá került. Tibor nem tudta mit csináljon, a rendelet ellen föllépni nem mert, más út nem volt a szabadulásra. Sok töprengés után végre elhatározta, hogy a seprésben való járatlanságával fog takarózni. Elment tehát a P. Magiszterhez, hogy kimentse magát. A Magiszter szokása szerint nyájasan fogadta és megkérdezte: mit kíván?

— Kérem tisztelendő atyám — mondá Tibor udvariasan meghajtva magát — mentsen fel engem a folyosó-sepréstől, mert soha életemben nem sepertem, nem tudom a módját.

A P. Magiszter e szavakra mosolyogni kezdett és így szólt:

— Tehát nem tud seprerni? No jó, majd mindjárt megtanítom — ezzel kézenfogva Tibort, kifelé indult. Tibort mintha leforrázták volna e szavakra, zavarodottan kullogott a P. Magiszter után, ki egy seprőt véve elkezdte seprerni a folyosót, mutatva a kényes ujoncznak a seprés módját. Tibor, kiben az előljárók iránti tisztelet megvolt, látva előljáróját így önkényt megalázódnai, nagyon elrestelte magát. Rögtön odaugrott a P. Magiszterhez, tiszteletteljes erőszakkal vette ki kezéből a seprőt. — Most már tudom! — Kiáltotta és vakon kezdett seprerni. A P. Magiszter még egy darabig nézte, itt-ott kijavította, midőn pedig

látta, hogy jól dolgozik, ott hagyta. Tibor pedig föl sem merve nézni zavarában egy folytában sepert, míg csak ajtajához nem ért. Itt kissé megpihent és midőn a seprőre támaszkodva körülnézett, tekintete sz. Ferencz képére esett és sz. Ferencz olyan megelégedetten nézett reája mintha csak mondaná: — Most tetszel nekem! — és Tibornak ez olyan jól esett. Bosszankodni kezdett előbbi kevélységén. — Miért is voltam — gondolá magában — oly ostoba, most látom csak hogy a seprés nem szégyen, hisz a P. Magister sem restelte. — Örült hogy ilyen könnyen legyőzte előítéletét. Majd ismét sz. Ferenczre nézett, boldog volt, hogy megnyerte tetszését, sokáig nézte, míg végre elérzékenyülve lehajolt megcsókolta sz. Ferencz kezét és így szólt: Ezentúl mindig úgy teszek, hogy neked tessek. — Most már készséggel sepert tovább, csak az a gondolat nyugtalanította, hogy ő megbántotta a P. Magisztert. Most világosan látta, hogy szavaiból tisztán ki lehetett venni a kevély makacsságot, mert ugyan ki ne tudna seperni? Meg kell a P. Magisztert is engesztelnie — gondolá. Amint elvégezte tehát a seprést a P. Magiszterhez ment és pirulva kért tőle bocsánatot elkövetett hibájáért. És a P. Magiszter komolyan és mégis szeretetteljesen így szólt:

— Igen! hibázott kedves testvérem és én elvártam, hogy ön e hibáját jóvá tegye, mert ellenkező esetben alkalmatlannak ítéltém volna a szerzetesi életre. De most mindent jóvá tett. Ön most önmaga aratott győzelmet. Azért büntetésül csak azt szabom ki, hogy menjen szépen a kórusra és adjon ezért hálát az Istennek.

Tibor szívéről e szavakra nehéz kő esett le, egészen boldogan ment a kórusra és ott, amit még eddig sohasem tett, imakönyv nélkül kezdett imádkozni és az ima alatt oly öröm és édesség fogta el szívét, melyhez hasonlót még sohasem érzett. Most kezdte érezni, hogy lehet az Istent szeretni és kezdte érteni Benedek szavait. Az imától egész átszellemülten kelt föl és azt hitte, hogy immár ezentúl semmi sem fog neki nehéz lenni, pedig még sok megpróbáltatás várt reá. Világi hiúsága ismét egész erővel lázadt föl, midőn néhány héttel a történetek után a P. Magiszter a szerzetesi alázatosságra oktatta az ujjoncokat, amely alázatosság megkívánja, hogy a szerzetesek térden állva ismerjék be hibáikat előljáróik előtt és ezt a szerzetben kulpának nevezik. Tibornak ez rettenetes megaláztatásnak tünt föl és már ismét azon gondolkozott, hogy elhagyja a szerzetet. A Magiszter ezt észre vévén így szólt Tiborhoz:

— Ugy látom ön sehogy sem tud belenyugodni az alázatosságba, ha tehát előttem térdenállva hibáit beismerni nem akarja, menjen a kórusra, tegye ezt az Úr Jézus előtt. Ott talán csak nem restelli.

Tibor kelleetlenül teljesítette a parancsot és midőn visszatért kérdé a Magiszter:

— Mit mondott az Úr Jézus, milyen módokat jelölt ki hibái elhagyására?

Tibor megütődve hallgatott, majd végre rámondta, hogy:

— Semmit.

— Nő, látja — így szólt a Magiszter — Isten nem akar önnek közvetlenül beszélni, hanem kijelölt engem, hogy helyette én javítsam ki az ön hibáit. A térdhajtás tehát és a hiba beismerése Önt illeti, én pedig mint az Ő megbizottja nyujtok önnek módot a hibák kijavítására. Belátja-e tehát a kulpa üdvös voltát?

Tibort egészen elragadta a Magister ezen tapintatos eljárása, szó nélkül térdelt le a többiek példájára és beismerte hibáit. Ez időtől kezdve csodálni kezdte Magiszterét. Az ő és a többi szerzetesek életmódja tiszteletet ébresztett benne. Kezdte a Magister szavait megszivlelni és lelki világa nőttön-nőt, a mit még inkább előmozdított Benedek, kivel többször társalgott lelki dolgokról. Szemei kinyitlak, látta fogyatkozásait és nem volt magával megelégedve, érezte, hogy valamit tennie kell, mert így nem maradhat. És így észrevétlenül kezdett törekedni a szerzetesi életre. Kezdte az imát szeretni, igaz eleinte csak vigasztalásért, de később már szükségét érezte. De bármily vigasztalást is talált az imában, észrevette, hogy valami választófal van közte és az Isten között, lelke le van nyűgözve. Eleinte nem tudta mi okozza ezt, de a sok fölvilágosítás után tudatára ébredt, hogy nem volt őszinte az Istenhez; gyónásai nem voltak jók és égető szükségét kezdte érezni, hogy a gyóntató atyánál lelkét egészen kiöntse. Ez — mint ő maga megvallja — nagy nyugtalanságot okozott neki. Mit szól majd a lelki atya, ha meghallja, hogy eddig nem jól gyónt, eltitkolta előtte szándékait? Bizonyára meghagyja, hogy a szerzetet hagyja el. Nem! nem lehet mindent bevallani. De most megszólalt a lelkiismeret is, a mely a világban aludt. Nem szabad ily nagy bűnt elkövetned, bármi történjék is! Tibor nagyon szorult helyzetbe került. Sok tépelődés után végre győzött a lelkiismeret, buzgó imával megerősítve magát a P. Magiszter lábaihoz borult, sirva mondta el egész életét. Bevallotta világi botlásait, szerzetbe lépése körülményeit, lelki küzdelmeit és mindezek után azt várta, hogy a P. Magiszter a szerzet elhagyását fogja neki tanácsolni. De mily kellemesen csalódott, midőn ezeket hallotta:

— Kedves fiam az Isten önt a hibák és megpróbáltatások útján vezette a jóra, legyen nyugodt, önnek van hivatása nagyobb mint bárkinek, mert míg másokat hívott az Isten és azok önkénynt jöttek,

Őnt nemcsak hívta, hanem kényszerítette elhagyni a világot. Örüljön, hogy ezt most megismerte.

Azután még sok más mindent mondott a P. Magiszter, míg végre elbocsátotta. Tibornak ez volt a legboldogabb napja életében. Örömkönnyekeket sirt, az a tudat, hogy most kedves Isten előtt, szivét ki-mondhatatlan gyönyörűséggel töltötte el. Most már egészen ismerte a szerzetesi élet fenségét és hálát adott Istennek, hogy ily csodálatos módon hívta meg őt arra. Ettől fogva nemes versenyre kelt társaival az érényekben és alig várta az időt, hogy a hármass fogadalom által magát Istennek végleg leköthesse. A mi nemsokára be is következett. A fogadalom előtti este a kórus csendjében ott lehetett látni Tibort, a mint szeretettől lángadozva kitörő sóhajokat bocsátott az Istenhez, a ki közel volt hozzá imáját is hallhatta, így imádkozott:

— Hála legyen neked, Uram, hogy engem erőszakkal vezettél ki a világból. Nem jöttem hozzád önkényt, de holnap önkényt fogadok neked örök hűségét. Szeretném, ha az egész világ az enyém volna, hogy Te érted lemondhatnék róla!

Hosszu, buzgó ima után kelt fel az ifju szerzetes és czellájába tartott. Az ajtóhoz érve gyertyájával szent Ferencz képére világított, melyet megtérése óta nagyon kedvelt és midőn a Szerafi Atya jóságos raczát látta, nem állhatta meg, hogy csókjaival ne halmozza el a képet és kitört kebléből a sóhaj:

— Atyám te hívtál engem a világból, itt vagyok és egészen a tied akarok lenni!

E szavaknál valaki hátulról érintette, ijedten nézett hátra, mint a kit tetten értek. Benedek állt ott.

— Tibor, — így szólt — te igazi fia vagy sz. Ferencz atyánknak.

— Nem voltam az, — válaszolt Tibor — de az akarok lenni — és sirva borult Benedek nyakába. Szent Ferencz atya pedig a képről gyönyörködve nézett két ifjú bajnokára, Szerafi szive bizonyára nagy örömét lelte bennük . . .

P. Unghváry Antal.

ESTE.

Ugy unom a földet nagy egedre nézve,
Mikor így meggyujtod szép csillagaidat!
E földnek göröngyét, aranyát, mindenét,
Felső virágait — alig veszem észre..
Szívem itt nem vigad.

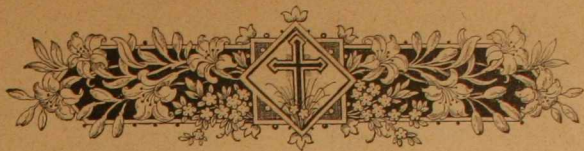
Mit nekem harmatos, édes virág-réteg?
Elég könny-harmatot sirok én Teérted —
S muló ifjuságom, összetört reményem:
Az én virágaim — hervadó virágim.
— Förlajánlom Néked.

A lány esti széllel elvegyül sohajom,
Melyet, Te szerelmes Isten, hozzád küldtem.
— Szeretlek, hogy nekem bút adtál szívembe
S hogy el ne hagyjalak, könnyet a szemembe —
Nem is leszek hűtlen!

Millió világod fönt a végtelenben
Ugy hiv innen. S megyek, csak akard, Istenem!
Ki rendeztél ott fent s szemed mindig nyitva:
Mig én itt elalszom, kicsiny világomon
Örködjél — szívemen.

Zsiga Lajos.

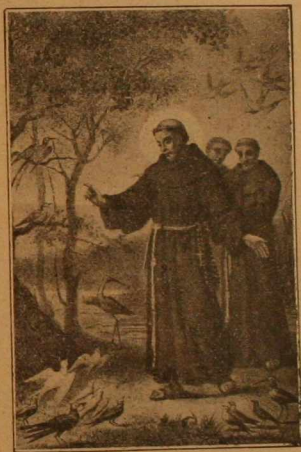

SZENT FERENCZ VIRÁGOS KERTJE.

Magyarországi b. István vértanu.

(Folytatás).

Hol legnagyobb a veszély, ott legközelebb a segély. Az élet tapasztalata nagyon sokszor igazolja be ezt a nem éppen alaptalanul felállított elvet. Különösen áll pedig ez akkor, midőn Istentől egészen el nem szakadtunk, vagy ha kissé talán el is távolodtunk Tőle, szívünkben erősen ég a vágy: Hozzá ismét visszatérni.

Magyarországi b. István testvér veszélyben volt; a hittagadás veszedelmes örvényében. De nem merült el benne, jött a segíteni mindenkor kész isteni kegyelem s ő szerencsésen kimenekült.

Az emberi élet legnehezebb perceiben, legkomolyabb pillanataiban is tapasztalhatod ezt kedves olvasóm. Csak a szenvedélyek vészes hullámait fejed fölé ne engedd. Ne hagyj, hogy elborítsanak, fölötted összecsapjanak. Ezekben a szennyes habokban meghalni, menthetetlenül elfulladni: szégyenteljes halál! Meggyalázó vég!

Mig az öntudat él még bennünk s teljesen ki nem ölte azt a bűn, mig föl-fölkiált szívünkben az állásunk, hivatásunk körülményeink által parancsolt kötelességérzet: addig még nem vagyunk elveszve... Belsőnkben a kisbíró némasága, zavartalan hallgatagsága szomorú állapotunknak tanujele...

A mi vértanunk engedte győzedelmeskedni fölébredt lelkiismeretének szavát, s nem félt bátran bevallani tévedését, sőt jóvá is tenni

azt ott, hol elkövette. Nem ijedt meg akkor sem, midőn botok, kövek repülnek feléje, hogy agyonverjék a mohamedánok őt, ki nagy prófétájukat gyalázta, Krisztust és a keresztény hitet pedig dicsőítette. Kevésbe mult, hogy a mecsetben ki nem végezték.

— Hagyjátok csak — hallatszott a khedive harsány hangja a zugó tömegben — ne üssétek agyon! Az ilyent, ki galádul rászedett minket, más halállal kell kivégeznünk: égessük meg őt!

Szegény István testvér úgy állott a reárohanó tömeg előtt, mint az áldozatra kiszemelt bárány, bátorította az a tudat, hogy szörnyű bűneért szenved. Mikor azonban a khedive parancsára megfogták, hogy megkötözzék s börtönre vessék: összeesett előttük, elvesztette erejét. Nehogy azt hidd kedves olvasóm, hogy talán a félelem vagy gyávaság miatt történt ez. Nem, valóban nem. Hanem azért, mert a három napi idő, melyet a hittagadás után eltöltött, s az ezalatt végigélt sok tépelődés, hánykolódás, őt egészen elgyöngítette. Ez idő alatt semmi táplálékot sem vett magához. Így vitték el, jobban mondva hurczolták sötét börtönébe.

Még azon éjjel fölkereste őt a khedive s így szólt hozzá:

— Ugy-e a gonosz lélek vett körül téged, s most hatalmába kerített? Szabad elhatározásodból jöttél a mi hitünkre, senki sem kényszerített, miért veted meg azt most oly könnyen?

— Igazad van — felelt István testvér, valóban az ördög csábitott akkor, midőn megtagadtam az igaz keresztény hitet, s midőn elhagytam az én Uramat Istenemet. Mohamed is így tesz veletek, elámitott, megcsalt, hogy az ördög hatalma alatt legyetek. El is kárhóztott ő és ti is mindnyájan elvesztek, kik őt követitek!

Merész szavak voltak ezek, s nem csoda, ha a khedive mérhetlen haragra gyuladt. Rögtön átadta őt a poroszlóknak, kik annyira megkorbácsolták, hogy majd kilehelte lelkét. Azután pedig felfüggesztették a terem gerendájához, úgy, hogy jobb keze és jobb lábánál fogva függött, bal kezébe pedig sulyos követ tettek, melyet egész éjjel folyton kellett tartania. Ha csak elképzeled is kedves olvasóm, hideg borzongás fut végig tagjaidon, hát még aztán a valóságban mily nagy lehetett e szenvedés?

A következő nap kedd volt. Mikor bementek hozzá reggel az örök, nagyon elcsodálkoztak, mert teljesen életben találták. Ugy nézett ki, mintha semmi baja sem történt volna. Azért a khedive nagyon megharagudott, s ismét megkorbácsoltatta.

István testvér némán tűrte a szenvedéseket, s nemhogy lankadt volna elhatározásában, sőt ellenkezőleg hovatovább erősebb lett szívében a vágy: többet és többet szenvedni Jézusért. Sok szenvedés

által engesztelni ki az elhagyott, megtagadott Eget! A következő éje ismét felfüggesztve, oly embertelen módon, mint fennebb is leirtam; — szörnyű kínok közt töltötte el. A bűnbánatból fakadó szeretet ezt is elviselhetővé tette neki, oh hiszen a súlyos bűn, melyet elkövetett minden kinnál, szenvedésnél érezhetőbben nehezedett lelkére. Az igaz bűnbánat pedig csodákat mivel.

Szerdán a khedive ismét fölkereste s tudomására hozta, hogy ha el nem áll szándéka mellől, vagyis ha követője nem lesz Mohamednek, a következő éjen meg fog halni.

— Légy azért hívő szaraczén — így szólt hozzá, sokkal jobban teszed azt. Megkiméled életedet, így pedig a kínos halál vár reád.

Bármit tehetsz testemmel — felelt István testvér, kinoztass, a mint akarsz, a meddig csak tudsz, de tudd meg, hogy én Krisztus papja vagyok, s bármely perczen meghalok érte!

Elérkezett a kitűzött éjszaka, melyen István testvérnek megkellett hálnia. Mielőtt végeztek volna vele a poroszlók, még egyszer kegyetlenül megkorbácsolták, pedig összetört, elkinzott testén nem volt már épség, s valóban csak az élő hit, ezenkívül az a tudat, hogy elkövetett bűneért az ostorcsapások elégtételül szolgálnak — csak e gondolat tartotta gyöngé testében még az életet.

Midőn kinzói beléfáradtak a kegyetlen munkába, a khedive parancsára nyakánál fogva függesztették föl. S hogy hamarabb vége legyen és minél borzalmasabbá tegyék neki a halált: levegőben függő teste alá hatalmas tüzet raktak.

Sziporkázva pattogott a tűz, s mardosó lángnyelvek nyaldosták, tojtó füstgomoly vette körül a hithű vértanu testét. Hóhérai már azt gondolták, hogy biztosan megfulladt, de a lángok, a füst nem ártottak neki, nem fulladt meg, sőt ellenkezőleg fennhangon dicsőítette Istent, magasztalta Jézust! Mintha a jó menyeyi Atya tovább és tovább akarta volna nyujtani életét, hogy alkalma legyen hittagadását, szörnyű kínok, fájdalmak közti hitvallás által helyrehozni . . .

Biztosan megvoltak győződve magukban a poroszlók, hogy István testvér meghalt, azért magára hagyták, s mint a kik jól végezték munkájukat, ők is hazatértek, éjjeli nyugalomra hajtották fejüket.

A városban mindenfelé, nemcsak a keresztények között — kik szívükben örülnek a történetek fölött — hanem a pogányok közt is hire ment István testvér csodálatos állhatatosságának. Már pirkadt a hajnal, midőn két szaraczén asszony, mindkettő kíváncsi anyóka, a börtön felé közeledett. Ők akarták legelőbb meglátni a megégett vértanu levegőben lógó testét. Ők akartak legelőbb szemtanui lenni a borzalmas jelenetnek. Odasompolyogtak tehát a börtön ajtajához, s a keskeny nyíláson leskelődni kezdettek.

Csodálatos dolog! a tűz egész éjjel sem aludt ki, sőt a lobogó láng fényénél is izzóbb, vakítóbb világosság sütött szemükbe; a rideg börtönt nem is földi, hanem tulvilági fény, mennyei világosság töltötte be! István testvér megszenesedett hulláját nem találták függve a levegőben, hanem ahelyett csodálatos fény közepett, átszellemült arcczal égbe emelt tekintettel, ott térdepelt élve, ajkán Isten békéjének mosolyával... Jobb és bal vállán a hónál is fehérebb, két szép galamb volt, az Ur Jézus megbocsátó jóságának, szeretetének hírnökei.

Ime kedves olvasóm, látod-e, megdicsőülve áll előtted a bűnös ember, égi fényvel övezve az, ki előbb megtagadta Istent. Ne ütközz meg, csöppet se csodálkozz rajta. Nincs ebben semmi különös, annál kevésbé hihetetlen. Tudod-e azt hogy nincs égetőbb, emésztőbb tűz az igazi bűnbánat tisztító tűzénél?! István testvér lelkét ez hevítette, ez perzselt ki onnan mindent, mi az Isten szeretetével ellenkezik, a valódi bűnbánat égő lángtűze melengette benne nagyra, hevítette égő tüzé a szeretet szikráját. Nem csoda tehát, ha a bűnbánat emésztő tüzében égő szeretet megtetszett az Ur Jézusnak, s égi fényével vette körül megtérő, érette meghalni kész gyermekét. Nem csoda, ha szelid szívének, megbocsátó jóságának béke galambjait küldötte István testvérhez a kiengesztelődés jeléül...

Nosza megijedt a két anyóka! E látomásra fejüket vesztve futottak a khedivéhez, ki jó reggelre bizonyosan nem örült a hírek.

— Hogyan? Hát nem halt meg a kötélén? A lángok nem perzselték össze testét? — tünődött ilyenformán.

— Nem bizony! — felelt a két asszony. Ha nem hiszed nézd meg, s meglátod hogy igaz a mit mondtunk. Allahra esküszünk, hogy él, jobb színben mint te, s a börtönben csodálatos fényvel van körülveve. Menj siess hamar, hogy te is gyönyörködhess a paradicsomi jelenségben!

Sietett is rögtön az elbeszélés színhelyére, s csodálkozva tapasztalta, hogy mind igaz a mit a két asszony elbeszél, csak a galambokat nem láthatta, azok az ő szemei elől eltűntek; bizonyára ő a gyilkos nem volt érdemes arra, hogy szemlélhesse a békesség és kiengesztelődés hírnökeit... István testvér, a kit ő ugy elkínóztatott, megölettetett, ott térdepelt előtte, szabadon, rabbilincsek nélkül, szemében a szeretet és bűnbánat könnyeivel, arcán az égi lelkek boldogságával.

Megmérhetetlen dühében nem tudta hogy mit tegyen. Tanács-talanul állott egyedül, míg végre elhatározta, hogy a város főnökéhez megy. A dolog kezdett reánézve félelmetessé tenni. Láta hogy, minden erőlködése, minden fáradsága hiábavaló volt. Mit tegyen most? Ezt az embert ugy látszik nem lehet kivégezni! A nép föllázad, s

akkor ő veszve van! Gondolta, hogy a város piacán hatalmas tüzet rakat, s abba dobhatja bele István testvért. Nyilvánosan fogja megégettetni! De hátha ott sem ég meg? Igaza lesz akkor István testvérnek, hogy Mohamed a hazugság prófétája, ki megcsalta követőit, egyedül Krisztus az, a ki győzedelmeskedik. Ki tudja mi lesz akkor, ha így történik?

A város főnöke kitérő feleletet adott. Mosta a kezeit mint Pilátus, tegyenek nála nélkül bármit, neki semmi köze hozzá. . . .

Sok tünődés után mégis arra határozta magát a khedive, hogy nyilvánosan fogja megégettetni. Hátha most sikerülni fog a vértanu életét kioltani.

Nagyon természetes, hogy hire futott ennek is a városban. Megtudták sz. Ferencz atyánk gyermekei a vértanu testvérei is a történeteket és azt a legujabb hirt, hogy István testvért nemsokára nyilvánosan fogják megégetni. Henrik testvér, kiről már szó volt és Gulielm nevezetű társa elhatározták, hogy fölkeresik fogságban levő testsvérüket. Világos, hogy szerzetesi öltönyükben nem közelíthettek oda, azért a szaracénok ruháját öltötték fel. No és miben egyeztek meg?

Elhatározták, hogy midőn István testvért a tűzbe dobják, előlépnek akkor ők is a nagy tömegből, letépik magukról a pogányok ruháját, s így fognak szólani:

— Ime itt vagyunk. Dobjatok tűzbe minket is mint a másikat, mert mi is keresztények vagyunk, mint ő, Isten szolgálói, szerzetesek, mint ő Mi is megakarunk halni a Jézus szeretetéért.

Elgondolták magukban, hogy milyen szép lesz az, ha e pillanatban ott foguak állani a pogányok előtt szerzetesi ruhájukban, kik aztán megfogják őket, tűzbe dobják, hol eléghetnek, áldozatul eshetnek a Jézus Krisztusért Nagyszerű gondolat! Fölemésztetni a lángok által, porrá égni, megsemmisülni a Jézus Krisztusért! Az élő hitnek, az igazi szeretetnek égő áldozataivá lenni

Midőn István testvér börtönéhez ért a két áruhába öltözött szerzetes, nagy néptömeget talált ott. A szaracénok nagyon sokan keresték fel a halálra ítélt és már meghaltnak hitt István testvért, részint kíváncsiságból, részint bosszúból egész emberraj járkált ki és be a börtön ajtaján. Közöttük észrevétlenül surrantak be Henrik és Gulielm testvérek is, kiknek ruházata alatt nem is sejtették a szent Ferencz öltönyét. Egyszerre csak ők is ott voltak a sötét helyiségben. A rendkívüli világosság már megszűnt, s látták testvérüket, a mint megtörve, de szemeiben égő tüzvel, törhetlen bizalommal, arczán valódi megnyugvással ellenségei előtt ült és úgy látszott, hogy csak Istennel van elfoglalva.

A kérdezősködések egész özönével rohanták meg őt, némelyek szidták, gyalázták, mások szépen kérték, hogy ne makacskodjék, hanem maradjon meg hittagadása mellett; mások tudakozódtak sorsa felől, hogy miképp maradhatott életben, de István testvér senkinek sem felelt. Szaracén ruhába öltözött testvéreit, kik hátul, csaknem az ajtó mellett állottak nem ismerte fel, még végre Gulielm testvér feléje fordulván így szólt:

— Itt vagyunk testvér. Miért nem beszélsz ez emberekkel? Felelj nekik, nyilatkoztasd ki véleményedet, valld meg a Krisztust!

Nem az arabok nyelvén mondta e szavakat, azért a mohamedánok nem értették meg. István testvér azonban rögtön megismerte a hangot, s feléjük fordulva meglátta rendtársait. Engedelmeskedett testvérei óhajának, s a tőle kérdezősködő szaracénoknak így felelt:

— Miért kérdeztek engem? Nyilvánosan, templomotokban, főbb embereitek előtt is elmondtam már, hogy Mohamed megcsalt titeket. Félre, a kárhozat utjára vezérelte az ő népét. Egyedül csak a Krisztus hite, az Ő tanítása a biztos kalauz, az vezet el az üdvösségre!

Azután pedig jelt adott a testvéreknek és kérte őket, hogy távozzanak el onnan, mert féltette őket, különösen pedig a keresztényeket a mohamedánok dühétől.

(Folytatjuk.)

Frater Minimus.

RENDI ÉLET.

Szent Ferencz a külföldön.

Rómában február 17-én a Ritusok Congregatiója Vianney János ars-i plebános boldoggá avatási ügyével foglalkozott. Az ülés tárgyát a boldogultnak az orvosok által is valódi csodákul elismert tettei képezték. A gyóntató atya ezen nevezetes alaknak még él, ki azt mondja róla, hogy ő kapuczinus akart lenni, mivel szabadulni kívánt az embe-
rektől s elvonultan óhajtott élni. Ez azonban neki nem lett előljárói által megengedve, miért is aztán a III. rendbe lépett, hogy legalább ez uton szt. Ferencz fiának vallhassa magát.

A Minoriták protectora Parocchi Cardinalis nem régen halt meg; a szent Atya Cavagnis Felix Cardinalist nevezte ki új protektorul.

A tudós Halensis Sándor művei nemsokára megjelennek újabb kiadásban. Ezen kitünő franciskanus szt. Bonaventurának tanára volt a párizsi egyetemen. A mű Quaracchiban Florenz mellett jelenik meg.

Pürkwangban (Alsó-Bajorország) márcz. 4 én hunyt el egy példányszerű harmadrendi testvér, egy egyszerű munkás személyében: Simbürger Mihály. Ez munkája közben is, mindig térdre borult, midőn az Urfelmutatásra harangoztak. Épen ilyen állapotban érte utolsó órája is: egy guttaütés azonnali halálát okozta.

Türkheimban (in Schwaben) február 15. ünnepelték XIII. Leó pápát, mint harmadrendi tagot, ki — tudvalevőleg 1872. május 30-án lépett szt. Ferencz gyermekei közé. Türkheimban e napot már jó előre megünnepelték; a jó harmadrendi testvérek nagy gyűlést tartottak, mind gyóntak és a szt. áldozáshoz járultak. Ezenkívül volt nyilvános fogadalmogujítás és ugyanekkor az összes III. rendi testvérek Jézus isteni

szívének ajánlottak ünnepélyesen. P. Meinrad, helyettes házfönök, nagyszabásu szent beszédet tartott, mely a jelenvoltak szeméibe könnyeket esalt. Beszédje végén lángoló kebelrel dörgötte: „Oh Róma! honnan szl. Péter az ő utódaiban folyton erősíti testvéreit, ... száradjon el nyelvem és ragadjon torkomhoz, ha téged valaha elfeledlek“ (Dávid Zsolt.) E napot nem fogják sokáig feledni.

Schweiz. Menzingben a harmadrendi nővérek, kik tanítással foglalkoznak, egy kis lapocskát adnak ki növendékeik számára „Vergissmeinnicht“ czim alatt. Kedves, tartalmas cikkek vannak benne német, olasz, francia, angol nyelven.

Rómában f. év január 21-én halt el Msgr. Schäpman pap s a hittani tudományok tudora, az egyház egy hatalmas oszlopa. Kitünő szónok és író volt, ki képesnek érezte magát hollandul, németül s francziául bármikor szónokolni. Római zarándokutjában tüdőgyulladásba esett s ez a sirba vitte. Kévéssel halála előtt a szl. Ferencz harmadrendjébe vétette föl magát s mint rendi tag a rend ruhájában kívánt eltemetetni. R. I. P.

Franciaországból kiüzettek a francziskanusok is. Ezidejüleg Franciaországban volt 550 francziskanus 44 zárdában és 800 kapuczinus 48 kolostorban. A kiüzetésüket leginkább az mozditotta elő, hogy roppant tevékenységet fejtettek ki minden téren, mi szálla volt a kormányférfiak szemében.

Dellingenben van a szl. Ferencz leányainak egy siketnéma-intézetük, melynek tulajdonképeni megteremtője Wagner dillingeni theologiai tanár, kinek közbenjárására két apácza lett kiküldve az ottani nővérektől Münchenbe, hogy eltanulják a módot, miképen kell a szegénysiketnémákat oktatni. Ez volt 1846-ban. 1854-ben már annyira haladott a dolog, hogy máris nagy házra volt szükség, a mit roppant költségen Wagner professor szintén előteremtett. Természetesen utóbb ismét csak nagyobbítani kellett az épületet, mert mostan 332 szerencsétlen beteg van a jó nővérek gondozása alatt.

A mi pedig ezen oktatás történeti oldalát illeti, annak tulajdonképen létrehozója de l'Epée Abbé volt. Ő volt az az első nemes lélek, ki kiváló szeretettel karolta föl ezen szerencsétlenek ügyét.

Olaszország. Alverna hegyén egy kis gyolcsdarabocskát őriznek; mivel az földte szl.-Ferencz oldalsebét. Még maig is megvannak rajta a vérnyomok. A szl. Atya sebhelyeinek emlékünnepe (szept. 17.) minden évben processiókat rendeznek az ájtatos hívők az Alverna hegyére. Mihelyt a körmenet az ugynevezett „Sasso del Miracolo“-hoz ér, a vérnyomok jóval élénkebbek lesznek. 1901-ben Eollina professor nejével és egy kisasszonnyal Piomboti Isis-sel meglátogatta e helyet. Elutazásuk

napján (aug. 28.) még megakarták látni e csodálatos reliquiát is. Amint azonban a sekrestyés fr. Alajos nekik az ereklyét mutatta és beszélt az évenként történő csodákat, a kisasszony egyszerre azt mondja: „Az lehetetlen; azt én nem hiszem.“ Az egyszerű testvérnek ezen nyilatkozat nagyon fájt s csak annyit mondott: „Meg lehet kérdezni erről az atyákat. De pár pillanat múlva, míg a többiek buzgón imádkoztak, egyszerre csak pirosabbak kezdtek lenni a vérfoltok, megmozdultak s egyesültek.

A kisasszony látva, hogy környezete ezek láttára egész a könnyekig elérzékenyült, meggyőződött ezen igazságról s többé nem kételkedett

E csodára vonatkozólag J. Borochia di Massa Maritima püspök megindította a vizsgálatot, hogy az egyházilag is elismertessék valódi csodának.

Nápoly. Egy gonosz rablóbanda nagy félelemben tartotta jó időn át Nápoly környékét. Egy éjszaka betörték a barátok egyik zárdájába is, valami zsákmányt remélve. Az atyákat és testvéreket, kiket elfoghattak, megkötözték s rohantak a guardianhoz. Ennek ajtaja azonban jól el volt zárva s nem bírtak behatolni. Bemásztak tehát az ablakán s a szegény guardiánt, mivel nem adhatott nekik semmit, jól meg rakták s még meg is sebesítették. A rendőrséget csakhamar értesítették erről, de míg az megérkezett a helyszínre, addig a jómadarak elmenekültek. Egyet azonban közülök az egyik frater lelőtt s a kertben fölfedezett vérfoltok arra vallanak, hogy még több is sebesülhetett meg. Amint ez az olasz király tudomására jutott, a belügyminisztere által egy arany érmet küldetett a Guardiának s gratulált, hogy hőiesen védtek zárdájukat. — Hogy a betörés megtörtént, hisszük, de hogy a király a kitüntetést megtette volna.....

Páris. Míg a boldogtalan francziák a szerzeteseket nyakra-főre üzik ki országukból, addig a párisi tudományos akadémia 20,000 frankot tűzött jutalomdíjra annak, ki assisi szt. Ferencz életét a legjobban megírja. A művet írva, vagy nyomtatva is elő lehet terjeszteni. Határidő december 31. 1903.

Assisi. Szt. Ferenczről föl van jegyezve életiratában, hogy egy alkalommal találkozott egy fiúcskával, ki galambokat vitt eladni. A szent látva ezt, nagyon megsajnálta a szegény állatkákat s kérte az ifjút, ajándékozná neki, mit ez szívesen is megtett. A szt. megköszönte a fiú ajándékát s aztán azt jövendőlte neki, hogy ő is be fog rendjébe lépni s ottan fog az Urnak szolgálni, mi később tényleg meg is történt.

Ezen esetet egy florenczi bizottság megörökítette újabban egy gyönyörű emlékkel. Rossignoli professor állította elő a remek szobrot, mely azon pillanatot tünteti föl, midőn a fiú a szentnek ajándékozza a galambokat.

A leleplezés fényes ünnepély mellett ment végbe, mit lehet képzelni, mert az olasz nép szt. Ferenczet rajongásig szereti.

Szent Ferencz hazánkban.

Vajda-Hunyadon is virágzik a szt. Ferencz atyánk III. rendje. A tagok már szép számmal vannak, s valóban alig van oly szép terezt. Ferencz szellemének és az ő III. rendjének, mint itt a nagyrészt vasgyári munkásokból álló hívő nép között. A harmadrendiek képezik itt is az igazi keresztény életre törekvő nép buzgó csapatját. Példát mutatnak a lanyháknak a lelki szorgalomban, a Krisztusi szeretet gyakorlásában. Az élökért imádkoznak, az eltévelyedteket jó utra terelik, a meghalt tagokat pedig a testvérek égő gyertyával, virág-koszorúval kísérik utolsó útjára.

Szent Ferencz atyánk tiszteletével karöltve jár Páduai szt. Antal tisztelete.

Szentünknek szobrát ezelőtt 5 évvel állíttatta fel egy nagy tisztelője. Ugyanakkor a hivek fel lettek világosítva az ő hathatós közbenjárásáról Istennél; nemkülönben arról is; mire fordíttatik az a néhány fillér, a mit majd a szobor talpánál elhelyezendő perselyecskébe dobnak. Az elvetett mustár mag lassan-lassan kezdett kikelni és terebélyes fává fejlődni. Ma megértük már azt is, hogy a Szent Antal tiszteletére szentelt „kilencz keddi ájtatosságot“ nyilván megülhetjük. Az ájtatosság reggel 7 órakor kezdődik szent beszéddel, a mely után következik az ünnepélyes „szent-mise“. A templom zsufozásig megtelik minden kedden. Igazán elragadja az embert az a csodás jelenet, midőn a gazdag és szegény rangkülömbőség nélkül térdel a szobor előtt, az egyik testi egészség vagy más lelki javakért, a másik a mindennapi kenyérért fohász-kodva. És, hogy „Szent Antal“ mennyire segít mindenik baján, mutatja azon összegecske, mely az 1902. év Julius 16-ától kezdődőleg a mai napig begyűlt. Minden héten 50 szegény kap kenyeret; a kenyér kiosztás mindig kedd napon a nagy mise után történik

A fenti időtől 1903. május 12-ig begyűlt	102	K. 02 f.
Ebből kenyérré kiadatott	260	„ — „
Pénzbeli segély szegényebb sorsuaknak	160	„ — „
Maradék	63	„ — „

P. Barnabás.

Nagyszombatban a harmadrendiek száma jelenleg 690, kik leginkább tót és németajkuak. Összejövetelet tartanak minden hó utolsó vasárnapján s bár némelyeknek a vidékről hat óra hosszat is kell gyalogolniuk míg eljöhhetnek, szívesen teszik meg a hosszú utat. Ünnepek és vasárnapokon sz. keresztutat és zsolozsmákat végeznek. *Kürthy Anna* szül. Gärtner, később férjezett Heracsekné 1857-ben egy misealapítványt tett le oly czélból, hogy annak kamataiból minden hó első szombatján

sz. Ferencz oltárán a harmadrend szándékára sz. mise végeztessék. Tehát itt már régebbi időktől fogva virágzik a harmadrend. Nem hagyhatom említés nélkül a buzgó testvérek áldozatkészségét sem. Az 1894-ik évben sz. Ferencz oltárának kijavítására 2000 koronát fordítottak, pénztárukból 140 koronát szőnyegre adtak s ugyane czéلبől 286 koronát gyűjtöttek maguk között. A németajku harmadrendiek 1881. év óta 64-en vannak, ezek minden hónap második vasárnapján külön tartják gyűlésüket. Van szép könyvtáruk is, melyet részint önmaguk hoztak össze, részint pedig gyűjtöttek e célra. *P. T. E.*

A budapesti belv szt. ferenczrendüek templomában ismét örvendetes fejlődésnek indult a Jézus szt. Szive társulata, melyet a rendben előforduló változás egészen elnyomott Isten különös gondviselése, hogy egy erélyes vezetőt adott P. Kiss Arisztid atya személyében. Isten után neki köszönhetjük, hogy romlott városunkba virágzásnak indult e társulat. Minden hónap első péntekén reggel 8 órakor ünnepélyes szt. mise tartatik az Oltári szentség kitétele mellett a szt Sziv oltáránál, utánna a hivek nagy számmal járulnak az Ur asztalához. A hónap első vasárnapján pedig engesztelő ájtatosság van d. u. 3 órakor, mely előtt a hivek a szt. Sziv olvasóját imádkozzák. Az oltáron mely fényárban uszik a legm. Oltári szentség van imádásra kitéve, körülötte pedig fehér ruhába öltözött leánykák liliommal kezökben képeznek mintegy koszorut. Ezek után szeretett igazgatónk P. Kiss Arisztid atya lép a szószékre és tart gyönyörű szivhez szóló szt. beszédet, melyet az ájtatoskodók nagy tömege hallgat végig. Mindezt az „Oh örök szeretet” című ének zárja be.

Ugyancsak ft. P. Kiss Arisztid atyának köszönhetjük, hogy a harmadrend is örvendetesesen fejlődik, ki fáradságot nem ismerve vezet szt. Ferencz gyermekeinek lelki üdvét Minden hónap harmadik vasárnapján szt. beszédet tart, melyet a tagokon kívül sok érdeklődő is végighallgat. Következő hétfőn pedig ünnepélyes rendi szt. mise van. Egyes alkalmakkor még általános feloldozásban is részesíti a testvéreket. Örök hála a Mindenhatónak, hogy egy ilyen atyát vezérelt közénk, kinek érdemeinél fogva ismét visszatérnek a mi romlott városunkban az eltévedt testvérek.

K. K. és B. M.

Mária-Radna. Talan sehohsem láthatni oly megható módon az gazi ájtatosság megnyilatkozását, mint édes Szüzanyánk drága kegyhelyein. A buzgóságnak valóságos mintaképeire akadunk egy-egy ilyen szent helyen.

A mult év őszén, boldog emlékü dr. Major Ferencz M.-Radnán volt éppen akkor, mikor vagy 20.000 ember együtt volt Kisasszony ünnepén. Ritkán lehet magasabb rangu férfiak között a vallásos érzés

ily lélekemelő kifejezését észrevenni. A templom zsufolva lévén ájtatoskodókkal, azért az áldoztatást a templomon kívül kelle végezni, hol vagy 4000 ember térdelt néma csendben, várva a legszebb eledelt. Major képviselő az ott álló kökereszt mellett térdelt — soká-soká kelle várnia, míg reá került a sor. Végtelen nyugodtság ömlött el arcán s oly ájtatos imába merülve térdelt az egyszerű nép között, hogy inkább tulvilági lénynek lehetett volna tartani, mint embernek; senkisémet sejtette benne a jeles képviselőt. Mielőtt M.-Radnáról távozott volna, tovább egy óránál térdelt a boldogságos Szűz kegyképe előtt, mintha sejtette volna, hogy többé nem fogja meglátogathatni e kegyhelyet, oly nehezen tudott megválni templomunktól.

De kitesz itt magáért tudós és tudatlan, gazdag és szegény egyaránt. Sokan valamennyi misét térdenállva hallgatnak végig és csak az utolsó szent mise alatt áldoznak meg. És e tekintetben a bűnbánó harmadik rend tagjai közül a legtöbb adja a jó példát. Kövessük! *P. Ágoston.*

Székely-Udvarhely. Igéretem szerint e helyen is köszönetet mondok a kegyes Szűzanyának, beteg gyermekem felgyógyulásáért s a lurdi víz használatáért.

Egy anya.

Kolozsvár. Kötelességemnek ismerem, hogy mély hálámat fejezem ki sz. Ferencz atyánk iránt a sok lelki jóért, melyben általa részesültem. Nemkülönben pad. sz. Antalnak is, kinek közbenjárására anyagi előmenetelben is részesültem, amennyiben eladásra szánt házam ügyét lebonyolítani segített.

Sz. F.

A rendi testvérek buzgó imájába ajánljuk a következő meghalt atyák lelki ügyét:

Kulunchieh Jesse szabadkai házfőnök élte 55-ik évében. A megboldoguit buzgó tagja volt a sz. Ferencz-rendnek. A testvérek iránti osztatlan szeretete és a lelkek üdve iránti buzgalma egyaránt kedvéssé tették őt úgy a testvérek, mint a világ előtt. Utolsó nagy műve volt a szabadkai rendház reformálása, a melyet végre nagy fáradtság után a mult évben fejezett be. Folyó évi ápr. 17-én hunyt el az Urban. A rend és a hívek óriási részvéte kísérte sirjába.

Simonovich Justinian ferenczrendi atya a mohácsi zárda tagja élte 83-ik évében. Egész életét betegen az ágyban töltötte, míg végre hosszú türelemmel viselt szenvedés után, fájdalmait az Ur a halálban örömmre változtatta.

Mély tisztelettel kérjük a III. rend főt. Igazgatóit és a rendi tagokat, kegyeskedjenek e rovatot tudósításaikkal fölkeresni. Az elhunyt rendtagok neveit, az élők ima és hála fohászait, rendi gyűlésekről és vallásos mozgalmakról, ünnepélyekről küldött tudósításokat szívesen közöljük. A közleményeket külön papírra írva (nem levelezőlapon) minden hó 15-ig kérjük kezünkhöz juttatni e czimen: Szent Ferencz Hírnöke szerkesztőségének, Kolozsvár.

KÜLÖNFÉLÉK.

Főt. Dessewffy Sándor esanádi püspök Ur öméltósága megleghangu levél kíséretében főpásztori áldását küldötte folyóiratunknak. Midön a magas kegyért e helyen is köszönetünket fejezzük ki, igérjük, hogy a czélnak — miszerint „*e folyóirat legyen az igazi hirnök, mely sz. Fereucz erényeit, különösen pedig az Üdvözítő iránti szeretetét a mai elhidegült világgal megkedvellesse, s ezt azoknak követésére vezesse*“ — ennek megfelelni lesz mindenkori törekvésünk tárgya. A jóakaró főpásztori szavakból erőt meritünk a további munkálkodásra.

Három püspöki megye örömeben osztozik a magyar Sion. Apostoli királyunk Ő Felsege három elárvult egyházmegye élére nevezett ki főpásztort. *Szmrecsányi Pál* szepesi püspököt nagyváradi lat szertartásu, *Radu Demeter* dr. lugosi püspököt nagyváradi gör. szertartásu és *Hosszu Vasul* dr. gyulafehérvár-fogarasi káptalani kanonokot lugosi püspökké nevezte ki. *Szt. Fereucz Hirnöke* a mély tisztelet és hódolat hangján üdvözli az ujonnan kinevezett főpásztorokat s kívánja hogy: ad multos annos!

A loretoi liatnia kibővítése. Pápa ő Szentsége a ritusok kongregációja utján elrendelte, hogy a loretoi litániában a *Mater admirabilis* (Csodálatos Anya) után ez a sor igtattassék be: *Mater Boni Consilii, ora pro nobis!* Magyarul: *Jó tanács Anyja, könyörögj érteünk!* — Tehát egy újabb cím a bold. Szüz tiszteletére a többi sokhoz, a melyen a hívő kath keresztény megszólítja a kegyelmek Anyját. Ezen újabb címnek, a *Jó tanács Anyja*-nak eredete a következő:

A Róma melletti kies Genazzano városba a Balkán-félszigetet meghódító törökök elől az angyalok szállították a boldogságos Szüznek egy csodatevő bájos képét. A XV. század óta ez a város egyike lett Olaszország leghíresebb kegyhelyeinek s századok óta évente egyszer a

római magyar-német kollégium növendékei is oda zárandokolnak. A genazzanói Szűz Máriát a *jó tanácsról* (*boni consilii*) nevezik s fiatal korában bizonyosan XIII. Leo pápa is nem egyszer zárandokolt oda, amely helytől szülővárosát két hegysor: az anagnii és a lepini hegyek választják el. A *Madonna del Buon Consiglione* (a kép kedvéért ezután számos albán is telepedett le Genazzanóban, akik azóta természetesen mind elolaszosodtak) tehát a Szentatya nagy tisztelője lett. Már 1884-ben külön officiumot és misét engedélyezett a szép templomnak, ahol a kegyképet őrzik; 1893-ban pedig külön skapuláréra adott engedélyt, majd saját költségén a templom közelébe szegényházat és kórházat alapított s még a folyó évben *kisebb bazilika* rangjára emelte.

Világtörténelmi jelentőséggel bir bizonyára a németek hatalmas császárijának, II. Vilmosnak látogatása Ö szentségénél, az agg XIII. Leonál. Ismét protestans uralkodó mutatta be hódolatát a kath. egyház fejének. Nagydök jele... A kath. német alattvalók, papok és világiak ezren és ezren éltették a római sz. Péter téren a német császárt akkor, midőn e Vatikánba ment. A figyelem, hogy épp ez alkalommal gyülekeztek össze alattvalói Rómában, s neki hangos óvációkban fejezték ki tetszésnyilvánításukat, tiszteletüket, — nagyon meghatotta a németek császáriját.

Nevezetes napokat lát most a római sz. Antal Kollegium. Így hívják azt a zárdát, mely bizonyára hatalmas nagy lehet, hol most összevannak a sz. Ferenczrend főnökei, az egész világról. Ebben a zárdában székely rendünk általános főnöke és tanácsosai. Most lesz a választásuk, mely elé érdeklődéssel tekint nemcsak sz. Ferencz minden gyermeke, hanem a kath. közvélemény is. Történjék úgy, amint a jó Isten akarja, mi imádkozzunk különösen Pünkösöd szombatján: *Veni Creator Spiritus!* Teremtő Lélek, szállj le ránk, világosíts meg égi láng!...

Junius hónap nevezetes ünnepe az Ur napja, a legfelségebe Oltáriszentség diadalünnepe. Eredete a következő. Élt a tizenharmadik században a lüttichi nőzárdában egy Julianna nevű istenfelő szűz, ki mennyei jelenés következtében több jeles egyházi férfiú által is támogatva, arra kéré s bírta az ottani püspököt, Róbertet, hogy az oltáriszentség tiszteletére különös ünnepet rendeljen. Az említett férfiak egyike az ottani főesperes Pantaleon Jakab volt, ki miután VI. Orbán név alatt később pápává választott, ezen addig csak a lüttichi egyházmegyében divó ünnepet az egész egyházra kiterjesztette. Később V. Kelemen és XXII. János pápák e rendeletet megújították, s így az Urnapjának megünneplése egészen általánossá vált, mely nem egyéb, mint a kenyér és bor színe alatt elrejtőzött Istennek, a békesség fejedel-